

České dráhy

ČD

S 8

Předpis

pro provoz, údržbu a opravy

speciálních vozidel

České dráhy

ČD

S 8

Předpis
pro provoz, údržbu a opravy
speciálních vozidel

Změna č. 1

Schváleno rozhodnutím generálního ředitele Českých drah

ze dne: 21.4. 2005

č.j.: 61926/2004 - O 13

Účinnost od 1.6. 2005

OBSAH

ZAZNAM O ZMĚNÁCH.....	7
ROZSAH ZNALOSTÍ	8
SEZNAM POUŽITÝCH ZNAČEK A ZKRATEK.....	10
ČÁST PRVNÍ	
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ	11
Kapitola I	
Úvodní ustanovení.....	11
Kapitola II	
Základní názvy a pojmy.....	12
ČÁST DRUHÁ	
PROVOZ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL	16
Kapitola I	
Označování a evidence speciálních vozidel.....	16
A. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	16
B. OZNAČOVÁNÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL.....	16
C. EVIDENCE SPECIÁLNÍCH VOZIDEL	17
Kapitola II	
Obsluha speciálního vozidla	17
A. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	17
B. POZNÁNÍ A ZNALOST TRAŤOVÝCH I MÍSTNÍCH POMĚRŮ.....	18
Kapitola III	
Doprava, brždění, spojování a odstavování speciálních vozidel	22
A. DOPRAVA	22
B. REGISTRAČNÍ RYCHLOMĚRY SPECIÁLNÍCH HNACÍCH VOZIDEL.....	24
C. BRZDĚNÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL	29
D. SPOJOVÁNÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL.....	31
E. OPUŠTĚNÍ A ODSAVOVÁNÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL.....	33
Kapitola IV	
Práce se speciálními vozidly a provoz v zimních podmínkách	35
A. PRÁCE SE SPECIÁLNÍMI VOZIDLY	35
B. PROVOZ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH.....	38
Kapitola V	
Sledování výkonů speciálních vozidel.....	38
Kapitola VI	
Poruchy, vykolejení a mimořádné události speciálních vozidel	39
ČÁST TŘETÍ	
ÚDRŽBA A OPRAVY SPECIÁLNÍCH VOZIDEL.....	41
Kapitola I	
Údržba a opravy.....	41
A. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	41
B. PRAVIDELNÉ PROHLÍDKY, OPRAVY A ZKOUŠKY UTZ.....	45
C. UDRŽOVACÍ ŘÁD SPECIÁLNÍCH VOZIDEL-PRACOVNÍCH STROJŮ.....	45
D. UDRŽOVACÍ ŘÁD SHV - PRACOVNÍCH STROJŮ SLOUŽÍCÍCH PŘEVÁŽNĚ JAKO ZDROJ TAŽNÉ SÍLY A STV	

BEZ TÁHLOVÉHO A NARÁŽECÍHO ÚSTROJÍ NORMÁLNÍ STAVBY (VOZÍKY PV, PVK)	48
E. UDRŽOVACÍ ŘÁD DVOUCESTNÝCH VOZIDEL, SHV ZVLÁŠTNÍ KONSTRUKCE A SV S VLASTNÍM POHONEM POJEZDU, KTERÁ NESPLŇUJÍ NÁLEŽITOSTI SHV	49
F. UDRŽOVACÍ ŘÁD SPECIÁLNÍCH PODVOZKŮ	50
G. PERIODICKÉ OPRAVY - REVIZE	51
H. OPRAVY SPECIÁLNÍCH VOZIDEL, JEJICH PŘEJIMKY A ZKOUŠENÍ	53
I. ÚPRAVY A REKONSTRUKCE SPECIÁLNÍCH VOZIDEL	55
Kapitola II Opravy speciálních vozidel	56
ČÁST ČTVRTÁ DOKUMENTACE SPECIÁLNÍCH VOZIDEL	58
ČÁST PÁTÁ PROVOZNÍ OPOTŘEBENÍ A ZÁVADY POJEZDOVÝCH ČÁSTÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL	59
ČÁST ŠESTÁ PŘENOSNÉ STROJE	62
ČÁST SEDMÁ PROVOZ, ÚDRŽBA A OPRAVY SPECIÁLNÍCH VOZIDEL EXTERNÍCH DOPRAVCŮ	63
Kapitola I Úvodní ustanovení	63
A. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	63
B. POVOLENÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL EXTERNÍCH DOPRAVCŮ K PROVOZU NA ČD	63
Kapitola II Provoz speciálních vozidel externích dopravců na tratích ČD	65
A. OPATŘENÍ ZAJIŠŤUJÍCÍ PROVOZ VOZIDEL	65
B. OPATŘENÍ PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH	65
C. ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU	65
Kapitola III Údržba a opravy SVED	66
Kapitola IV Speciální vozidla pronajatá a práce osádek pro cizí subjekt	67
A. SPECIÁLNÍ VOZIDLA ČD PRONAJATÁ CIZÍM PRÁVNICKÝM NEBO FYZICKÝM OSOBÁM	67
B. PRÁCE ŘIDIČŮ ČD PRO EXTERNÍ DOPRAVCE	67
C. PRÁCE OSÁDEK EXTERNÍCH DOPRAVCŮ NA SPECIÁLNÍCH VOZIDLECH ČD	67
ČÁST OSMÁ DVOUCESTNÁ VOZIDLA	69
SOUVISEJÍCÍ PŘEDPISY A NORMY	71

Přílohy

Příloha 1	Kniha předávky provozu a oprav speciálního vozidla	75
Příloha 2	Provozní kniha speciálního vozidla - pracovního stroje	77
Příloha 3	Provozní záznam speciálního vozidla - pracovního stroje.....	81
Příloha 4	Tabulka pro označení speciálního vozidla externího dopravce.....	83
Příloha 5	Tabulka pro označení speciálního vozidla pronajatého Českými drahami.....	85
Příloha 6	Karta poznání tratí a místních poměrů	87
Příloha 7	Příkaz k provedení poznání tratí a místních poměrů	89
Příloha 8	Elektronický registrační rychloměr HS 998.....	91
Příloha 9	Evidenční list elektronického registračního rychloměru	93
Příloha 10	Registrační rychloměr Mannesmann Kienzle.....	95
Příloha 11	Vzor vyplnění vnitřního kruhového pole záznamového kotouče registračního rychloměru Mannesmann Kienzle	97
Příloha 12	Tabulka pro zkoušku SHV (SHV externího dopravce).....	99
Příloha 13	Povolení k provozu SHV externího dopravce na ČD	101
Příloha 14	Průkaz strojníka.....	103
Příloha 15	Závady s nimiž nesmí být speciální vozidlo na ČD provozováno	105
Příloha 16	Protokol o komisionální prohlídce speciálního vozidla	111
Příloha 17	Zápis o TK SHV.....	113
Příloha 18	Zápis o TK STV	115
Příloha 19	Kontrolní nálepka pro vyznačení technické kontroly speciálního hnacího vozidla ČD	117
Příloha 20	Kontrolní nálepka pro vyznačení povolení speciálního vozidla externího dopravce k provozu na ČD	119
Příloha 21	Značení technické kontroly na speciální tažená vozidla	121
Příloha 22	Výňatek z předpisu ČD D 17	123
Příloha 23	Systém údržby speciálních vozidel a zařazení SV podle typů do udržovacích řadů.....	137
Příloha 24	Rozdělení SV na SHV, STV a zařazení SV podle typů do skupin údržby	141
Příloha 25	Náplň prohlídek SV - pracovních strojů a STV	143

ZÁZNAM O ZMĚNÁCH¹⁾

Změna		Předpis		
číslo č.j.	účinnost od	opravil	dne	podpis
1. Změna č.1 61926/2004	1.6. 2005			

1) Držitel tohoto výtisku je odpovědný za včasné a správné provedení schválených změn a provedení záznamu na této stránce.

ROZSAH ZNALOSTÍ

Organizační složka	Funkce	Znalost
GŘ		informativní
O 18 in-spektorát bezpečnosti železniční dopravy	Ředitel O 18,	informativní
	Ostatní zaměstnanci,	v rozsahu stanoveném Ř O 18
Úsek náměstka GŘ pro obchod a provoz	Náměstek GŘ kancelář NOP, Ř O 12,	informativní
	ostatní zaměstnanci,	v rozsahu stanoveném Ř O 12
Úsek náměstka GŘ pro dopravní cestu	náměstek GŘ, kancelář NDC, vedoucí odborných útvarů,	informativní
	ostatní zaměstnanci O 13, O 14, O 20,	v rozsahu stanoveném ředitelem odboru
RCP	vedoucí,	informativní
	ostatní zaměstnanci RCP,	v rozsahu stanoveném vedoucím RCP
DKV	vrchní přednosta,	Informativní
	ostatní zaměstnanci DKV,	v rozsahu stanoveném vrchním přednostou DKV

SDC	vrchní přednosta, náměstek technického odboru, náměstek provozní, přednosta správy tratí, elektrotechniky a energetiky,	úplná část I, informativní části II - VIII
	zaměstnanci pro organizaci a řízení činnosti speciálních vozidel a jejich oprav, řidiči speciálních vozidel, vedoucí strojů	Úplná
	ostatní zaměstnanci SDC	v rozsahu stanoveném vedoucím OS
TSS a ostatní organizační složky ČD, provozující nebo opravující speciální vozidla	ředitel organizační jednotky přednosta	úplná část I, informativní části II - VIII
	zaměstnanci pro organizaci a řízení činnosti speciálních vozidel a jejich oprav, řidiči speciálních vozidel, vedoucí strojů	Úplná
	ostatní zaměstnanci TSS či ostatní organizační složky ČD	v rozsahu stanoveném vedoucím odborného útvaru
Cizí subjekty provozující speciální vozidla na tratích jejichž provozovatelem jsou ČD nebo speciální vozidla opravující	vedoucí organizace	Informativní
	zaměstnanci pro organizaci a řízení činnosti speciálních vozidel, řidiči speciálních vozidel, vedoucí strojů	Úplná
	ostatní zaměstnanci	rozsah znalostí stanoví vedoucí organizace

SEZNAM POUŽITÝCH ZNAČEK A ZKRATEK

ČD	České dráhy a.s.
ČSN	Česká státní norma
DI	Drážní inspekce
DKV	depo kolejových vozidel
DSÚ	drážní správní úřad
DÚ	Drážní úřad
DV	drážní vozidlo
FS	Fotogrammetrický stroj
GŘ	Generální ředitelství
HZS	Hasičská záchranná služba
IZS	Integrovaný záchranný systém
IBŽD	Inspektorát bezpečnosti železniční dopravy
MD	Ministerstvo dopravy ČR
MVTV	Montážní vůz pro kontrolu a údržbu trakčního vedení
MU	mimořádná událost
OJ	organizační jednotka
OS	organizační složka
PMD	posun mezi dopravami
PZDV	Průkaz způsobilosti drážního vozidla
RCP	Regionální centrum řízení provozu a organizování drážní dopravy (oddělení 10 - 15 O11 GŘ ČD, a.s.)
RIBŽD	Regionální inspektorát bezpečnosti železniční dopravy
SDC	Správa dopravní cesty
SHV	speciální hnací vozidlo
STV	speciální tažené vozidlo
SV	speciální vozidlo
SHVED	speciální hnací vozidlo externího dopravce
SVED	speciální vozidlo externího dopravce
TBZ	technickobezpečnostní zkouška
TK	technická kontrola
TNP	společný pojem pro technické normy železnic, interní předpisy ČD a případné další dokumenty odborného charakteru
TNŽ	technická norma železniční
TP	technické podmínky
TSS	traťová strojní stanice
UIC	Mezinárodní železniční unie
UTZ	určená technická zařízení
ŽKV	železniční kolejové vozidlo
ŽST	železniční stanice

ČÁST PRVNÍ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Kapitola I

Úvodní ustanovení

1. „Předpis pro provoz, údržbu a opravy speciálních vozidel“ obsahuje základní ustanovení pro provoz, údržbu a opravy speciálních vozidel provozovaných na tratích, jejichž provozovatelem jsou ČD (dále tratě ČD).

Specifické podmínky a parametry pro provoz, technologické využití a opravy jednotlivých typů speciálních vozidel stanoví předpis ČD S 8/3. Výjimkou jsou nevhodné pomocné prostředky, pro něž platí předpisy ČD řady V, zejména ČD V 1.

2. Podmínky pro dopravu speciálních vozidel a ostatní podmínky jejich provozu na ČD sloužící pro potřeby dopravní služby stanoví předpisy ČD D 2 a D 2/81. Otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci řeší předpis ČD Op 16. Problematiku vstupu osob do prostor ČD, veřejnosti nepřístupných řeší předpis ČD O 2. Problematiku výcviku a zkoušek zaměstnanců obsluhy SV řeší předpis ČD Ok 2.

3. Předpis S 8 je základní předpis pro speciální vozidla. K němu se vydávají tyto přidružené předpisy:

S 8/1 - Směrnice pro pořízení a zavádění železničních stavebních strojů do provozu,

S 8/2 - Provoz motorových lokomotiv služebního odvětví traťového hospodářství,

S 8/3 - Předpis pro provoz speciálních vozidel podle typů.

4. Předpisy řady S 8 jsou závazné pro:

- organizační jednotky ČD,
- subjekty mimo ČD, které závaznost těchto předpisů přijmou jako svůj smluvní závazek.

Složky ČD sjednávající a uzavírající příslušné smlouvy jsou povinny zajistit, aby smluvní partner dobrovolně přijal - jako jeden ze svých smluvních závazků - závaznost předpisů řady S 8, jestliže se jedná o:

- a) právnické nebo fyzické osoby, které vykonávají pro ČD svými speciálními vozidly práce na zařízení infrastruktury,
- b) právnické a fyzické osoby, jejichž speciální vozidla využívají dopravní cestu ČD a
- c) právnické a fyzické osoby, které speciální vozidla ve vlastnictví ČD opravují.

Při uzavírání smluv dle bodu 4a, 4b bude do smluv uveden text článků 308, 309 a 311.

Obsahem smlouvy je i způsob zajištění souvisejících předpisů ČD, jejichž rozsah stanoví předpis ČD Ok 2 (viz čl.311).

5. Pokud jsou v textu předpisu odkazy na obecně platné dokumenty (zákon, vyhlášku, normu) nebo předpis ČD, pak se vztahují na platné znění příslušného dokumentu.

6. Výjimky z předpisu S 8 povoluje náměstek GŘ ČD pro dopravní cestu .

7. Dnem nabytí účinnosti změny předpisu S 8 se ruší :

- Opatření vrchního ředitele DDC č.89 - čj. 328/2000-O 13 DDC.

Kapitola II

Základní názvy a pojmy

8. **Certifikát technické způsobilosti dodavatele k opravám speciálních vozidel** (dále jen „Certifikát“) je oficiální uznání, že opravná - organizační jednotka ČD či fyzická nebo právnická osoba (dále jen dodavatel) je způsobilá provádět rekonstrukce a opravy vyjmenovaných částí SV - viz část třetí tohoto předpisu.

9. **Drážními správními úřady** (DSÚ), které vykonávají státní správu ve věcech železničních drah, jsou v ČR podle Zákona č. 266/1994 Sb. **Ministerstvo dopravy ČR** (MD), **Drážní úřad** (DÚ) a **Drážní inspekce** (DI).

10. **Drážní vozidla** jsou dopravní prostředky závislé při svém pohybu na stanovené součásti dráhy (koleji, troleji, lanu apod.); drážním vozidlem není vozidlo pro technologickou obsluhu výroby, provozované na zvlášť k tomu vyhrazených kolejích vlečky.

11. **Dvoucestná vozidla** jsou stavební stroje nebo silniční vozidla typově schválená pro provoz v terénu případně na pozemních komunikacích, vybavená zařízením (kolejovými adaptéry), které umožňuje jejich pohyb po kolejích. Dvoucestná vozidla jsou zpravidla vybavena vlastním pohonem pojezdu. Ve smyslu předpisů ČD se za dvoucestné vozidlo považuje vozidlo (stroj) vždy, pokud jsou jeho kolejové adaptéry v pracovní (činné) poloze. Nejsou-li kolejové adaptéry v pracovní (činné) poloze, jedná se o stroj pro zemní práce ve smyslu předpisu ČD Op 16.

12. **Kolejovými adaptéry** se rozumějí ty části dvoucestného vozidla případně SHV zvláštní konstrukce, které doplňují kolový případně plazový pojezd pro bezpečné vedení vozidla kolejí. Kolejovými adaptéry jsou i hnací či hnané nápravy nebo podvozky, pokud je jimi dvoucestné vozidlo vybaveno.

13. **Lehké kolejové prostředky** jsou přenosné stroje při práci zpravidla ručně tažené nebo tlačené po koleji. Lehké kolejové prostředky nejsou speciálními vozidly (viz část šestá tohoto předpisu).

14. **Mechanizační zařízení** (posunovací zařízení) slouží k uskutečňování posunu s drážními vozidly. Protože se nejedná o železniční kolejové vozidlo, ustanovení tohoto předpisu se na ně nevztahují. Provoz mechanizačních (posunovacích) zařízení stanoví jeho technické podmínky a návod k obsluze, které v rámci jejich schválení posoudí DÚ.

15. Podmínky pro dopravu speciálních vozidel na tratích ČD stanoví předpis ČD D 2 a předpis ČD D 2/81.

16. Povolení k provozu na tratích ČD je rozhodnutí o provozu pro konkrétní speciální vozidlo externího dopravce schválené DÚ, které opravňuje provozovatele vozidla k jeho provozování na tratích ČD ve stanoveném časovém období. Povolení vydávají ČD na dobu 1 roku na základě žádosti externího dopravce, ověření stavu vozidla a předepsané technické dokumentace určeným zaměstnancem ČD.

Povolení k provozu na tratích ČD se nevydává pro vozy obytné, nářadové, kancelářské, skladištní a pod., speciální podvozky a .SV s vlastním pohonem, která nesplňují náležitosti SHV.

17. Povolení k technologickému využití typu speciálního vozidla na tratích ČD vydávají ČD pro jednotlivé typy speciálních vozidel - pracovních strojů stanovením podmínek technologického využití v předpisu ČD S 8/3 nebo opatřením ČD.

18. Pracovištěm speciálního vozidla se rozumí určený úsek na trati nebo ve stanici, kde je SV nasazeno k činnosti na zařízení železniční infrastruktury buď samostatně nebo ve skupině železničních kolejových vozidel.

19. Pronajatá speciální vozidla jsou vozidla ve vlastnictví ČD, která jsou na základě řádné nájemní smlouvy pronajata fyzickým nebo právnickým osobám. Obdobně mohou být vozidla, jejichž vlastníkem jsou fyzické nebo právnické osoby, pronajata ČD.

20. Provozovatel speciálního vozidla je organizační jednotka ČD či jiná právnická nebo fyzická osoba, která je také dopravcem ve smyslu zákona č. 266/94 Sb. (dále externí dopravce). Pokud provozovatel SV není dopravcem ve smyslu zákona č. 266/94 Sb., musí mít odpovědnost za provoz SV řešenou smluvně s jiným dopravcem. Provozovatel SV je ve vztahu k ČD a ve smyslu tohoto předpisu odpovědný za provoz SV.

21. Průkaz způsobilosti drážního vozidla je doklad o prokázání technické způsobilosti drážního vozidla shodou se schváleným typem vydaný DÚ. Průkaz způsobilosti musí být vydán pro speciální hnací vozidla a pro speciální tažená vozidla s rychlostí nad 160 km/h. Způsob schvalování technické způsobilosti vozidel stanoví Vyhláška č.173/1995 Sb.

22. Schválením typu je rozhodnutí drážního správního úřadu (DSÚ) o schválení konkrétního typu speciálního vozidla na základě prokázání splnění požadavků technických podmínek, provedených typových zkoušek a výsledků zkušebního provozu.

23. Speciální vozidla (SV) jsou železniční kolejová vozidla konstruovaná pro údržbu, opravy a rekonstrukce dráhy nebo pro kontrolu stavu dráhy, technologickou přepravu materiálu a osob a odstraňování následků nehod a mimořádných událostí. K speciálním vozidlům nepatří přenosné stroje - viz část šestá tohoto předpisu. Speciální vozidla se dělí na:

- speciální hnací vozidla,
- speciální tažená vozidla.

24. Speciální hnací vozidla (SHV) jsou speciální vozidla s vlastním pohonem o jmenovité hmotnosti vyšší než 20 t nebo s vlastním pohonem umožňujícím vozidlu rychlost vyšší než 10 km/h bez ohledu na hmotnost vozidla. Speciální hnací vozidla se pro účely tohoto předpisu člení na :

- pouze kolejová:
  - a) s táhlovým a narážecím ústrojím normální stavby,
  - b) bez táhlového a narážecího ústrojí normální stavby,
  - c) historická či jejich repliky,
- dvoucestná vozidla (viz čl. 11),
- SHV zvláštní konstrukce.

Poznámka.

Svým charakterem do SHV náleží i železniční kolejové jeřáby, z nichž převážná část je ve správě ČD DKV a je zařazena jako nehodové jeřábové jednotky; provoz, údržba a opravy nehodových jeřábových jednotek se řídí předpisem ČD V 1 a ustanovení předpisu S 8 se na ně vztahují v rozsahu stanoveném odborným útvarem GŘ.

25. Speciální tažená vozidla (STV) jsou speciální vozidla nevybavená vlastním pohonem pojezdu; tato vozidla se dále dělí na:

- SV s vlastním pohonem, která nesplňují náležitosti SHV,
- STV s táhlovým a narážecím ústrojím normální stavby,
- STV bez táhlového a narážecího ústrojí normální stavby, speciální podvozky.

26. Speciální vozidla externích dopravců (SVED) jsou ve smyslu tohoto předpisu speciální vozidla, jejichž vlastníkem nejsou ČD, ale jiné tuzemské právnické nebo fyzické osoby, které tato vozidla provozují na tratích ČD (blíže viz část sedmá tohoto předpisu).

27. Speciální vozidla - pracovní stroje jsou speciální vozidla, která jsou obsazena osádkou s potřebnou odborností, jak je uvedeno v příslušné příloze předpisu S 8/3.

28. Státní dozor ve věcech drah vykonávají pověřeni zaměstnanci drážního správního úřadu.

29. Technická kontrola speciálního vozidla je pravidelné periodické ověření technického stavu vozidla stanovené Zákonem č. 266/1994 Sb. Způsob a podmínky provádění technických kontrol určuje Vyhláška č. 173/1995 Sb. a u vozidel ve správě organizačních jednotek ČD i tento předpis.

30. Technické podmínky (TP) jsou závazným dokumentem, který stanoví přepravně-technické a provozně-technické parametry u typu speciálního vozidla. Jsou souhrnem parametrů a technickoprovozních vlastností speciálního vozidla a jeho rozhodujících celků a částí. Rozsah TP stanoví Vyhláška č. 173/1995 Sb., příloha 4.

31. Technickobezpečnostní zkouška (TBZ) je forma povinného úředního vyzkoušení každého speciálního hnacího vozidla a speciálního taženého vozidla s rychlostí nad 160 km/h za účelem prokázání jeho technické způsobilosti a bezpečnosti k provozu na drahách v ČR podle Vyhlášky č. 173/1995 Sb.

32. Typ speciálního vozidla je určen jeho rozhodujícími parametry, které stanovují jeho vlastnosti a použití. Jsou to zejména druh vozidla, jeho technologické určení a parametry, nejvyšší rychlost, instalovaný výkon a způsob dopravy.

33. Typové osvědčení je doklad vydaný výrobcem nebo dovozcem o vyrobeném konkrétním speciálním vozidle. Typovým osvědčením se prokazuje shoda se schváleným typem (konformita).

34. Určená technická zařízení (UTZ) jsou technická zařízení podléhající dozoru dle Zákona o drahách č. 266/1994, která konkretizuje Vyhláška č. 100/1995 Sb.

35. Vlastník SV je právnická nebo fyzická osoba, která má SV ve svém vlastnictví a sama je provozuje nebo je na základě smlouvy (pronájem, leasing apod.) přenechává k užívání jiné tuzemské právnické nebo fyzické osobě - provozovateli. Odpovědnost za technický stav a vedení provozní dokumentace SV musí být stanovena výše uvedenou smlouvou.

U zapůjčených SV mezi OS ČD musí být odpovědnost za technický stav a vedení dokumentace SV stanovena vždy smluvně.

36. Změnu typu speciálního vozidla a podmínky pro její schvalování stanoví Vyhláška č. 173/1995 Sb., § 62 a 63.

37. Zkoušky speciálních vozidel a technické prohlídky a zkoušky určených technických zařízení na těchto vozidlech mohou provádět pouze právnické osoby určené MD. Seznam těchto právnických osob je zveřejňován ve Věstníku dopravy.

38. Železniční kolejová vozidla jsou drážní vozidla nesená a vedená při svém pohybu železniční kolejí.

39. Neobsazeno.

ČÁST DRUHÁ

PROVOZ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL

Kapitola I

Označování a evidence speciálních vozidel

A. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

40. Za organizaci provozu, údržby a oprav speciálních vozidel, jejich technický stav, zásobování provozními hmotami a náhradními díly, vybavenost předepsanými návěstidly, předpisy a pomůckami podle předpisů ČD D 1 a D 2, jakož i za obsazení speciálního vozidla obsluhou s předepsaným výcvikem a zkouškami odpovídá provozovatel stroje.

41. Podmínky pro dopravu jednotlivých typů speciálních vozidel na tratích ČD stanoví předpis ČD D 2/81 nebo opatření ČD.

42. Podmínky pro technologické využití jednotlivých typů speciálních vozidel na tratích ČD stanoví předpis ČD S 8/3 nebo opatření ČD podle výsledků vykonaných ověření a zkoušek stroje v návaznosti na ustanovení předpisu ČD S 8/1.

43. Podmínky pro dopravu speciálních vozidel zahraničních provozovatelů, pokud nejsou typově schválena v ČR, stanoví DÚ svým opatřením na základě návrhu odsouhlaseného ČD.

Podmínky pro technologické využití těchto vozidel na tratích ČD stanoví ČD na základě návrhu zpracovaného zhotovitelem prací.

Dopravce, který zajišťuje provoz SV zahraničního provozovatele ve smyslu čl. 20, odpovídá za dodržení ustanovení tohoto předpisu i ostatních dotčených předpisů ČD.

44. Neobsazeno.

B. OZNAČOVÁNÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL

45. Speciální vozidla musí být označena nápisy podle Vyhlášky č. 173/1995 Sb., přílohy 3. Způsob označení speciálních vozidel stanoví předpis ČD S 8/3.

46. Kromě nápisů dle čl. 45 musí být speciální hnací vozidla externích dopravců a SVED - pracovní stroje (viz čl. 26) oboustranně bočně označena tabulkami dle přílohy 4 a nesmějí na SV chybět údaje: č. telefonu, případně faxu a název externího dopravce.

Všechna pronajatá speciální vozidla (viz čl. 19) mimo speciálních podvozků musí být navíc oboustranně bočně označena tabulkou s nápisem "Pronajato" a názvem, sídlem, č. telefonu a faxu nájemce dle přílohy 5.

47. Speciální hnací vozidla, která spolehlivě ovlivňují kolejové obvody a počítače náprav, jsou oboustranně označena písmenem "A". Tato vozidla nesmí mít jmenovitý průměr kol menší než 300 mm. Další podmínky, kterým musí tato vozidla vyhovět, stanoví Vyhláška 173/1995 Sb a předpis ČD S 8/1.

48. Za účelem zkušebního provozu nebo jízdních zkoušek mohou být na tratích ČD provozována se souhlasem DÚ a za podmínek jím stanovených SV neschváleného typu. Taková SV musí být oboustranně označena tabulkou „Zkouška“ dle přílohy 12.

49. SV zahraničních provozovatelů nemusí být označena dle ustanovení článků č.45 až 48 tohoto předpisu, jestliže doba jejich pracovního nasazení je časově ohraničena. Tato SV musí být oboustranně označena tabulkou s vyznačením názvu, sídla a čísla telefonu provozovatele SV na tratích ČD.

C. EVIDENCE SPECIÁLNÍCH VOZIDEL

50. Evidenci vlastních speciálních vozidel vede jejich vlastník (pokud se vyskytne pojem majitel, je totožný s pojmem vlastník) jako hmotný investiční majetek ve smyslu obecně platných předpisů. U ČD tuto evidenci vede organizační jednotka - provozovatel speciálního vozidla.

51. - 52. Neobsazeno.

Kapitola II Obsluha speciálního vozidla

A. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

53. Provozovatel speciálního vozidla určí u každého SV - pracovního stroje (mimo SHV typu MVTV), jehož osádku tvoří více než 1 zaměstnanec (viz předpis ČD S 8/3), vedoucího stroje. Počet členů obsluhy SV stanoví předpis ČD S 8/3. U speciálních vozidel - pracovních strojů, jejichž osádku tvoří jeden zaměstnanec (viz čl. 54), je tento zaměstnanec vedoucím stroje. U speciálních vozidel typu FS a měřicích vozů je vedoucím stroje vždy zaměstnanec provozovatele vozidla, který musí mít platný průkaz strojníka pro obsluhu příslušného vozidla.

U SHV pro práce na trakčním vedení není provozovatelem vozidla určen vedoucí stroje, ale vedoucí práce ve smyslu ČSN 34 3100, 34 3109, EN 50 110 - 1 a předpisu ČD D 2 případně i D 7/2. Řidič SHV pro práce na trakčním vedení má povinnosti stanovené odbornou zkouškou E 05 - viz předpis ČD Ok 2. Další povinnosti řidiče a pověřených zaměstnanců OJ ČD zajišťujících provoz a údržbu těchto vozidel stanoví „Provozní řád“ vyhotovený provozovatelem SHV pro práce na trakčním vedení.

Vedoucí stroje nemusí být určován u SV, u nichž je v rámci příslušné přílohy předpisu ČD S 8/3 předepsáno pouze zaškolení osádky, pokud není uvedenou

přílohou stanoveno jinak. U SV, u nichž není dle příslušné přílohy předpisu ČD S 8/3 určena obsluha (osádka) vozidla, stanoví provozovatel zaměstnance, který odpovídá za jeho technický stav.

54. Počet členů obsluhy při práci speciálního vozidla - pracovního stroje stanoví příslušná příloha předpisu ČD S 8/3 nebo opatření ČD dle čl. 42. Výše uvedený počet členů osádky speciálního vozidla - pracovního stroje podle charakteru technologie práce musí být provozovatelem stroje vždy dodržen; výjimečné snížení počtu zaměstnanců obsluhy stroje o jednoho zaměstnance na dobu nejvýše jedné pracovní směny je možné pouze s vědomím provozovatele SV (povoluje oprávněný zaměstnanec provozovatele) u tří- a vícečlenné obsluhy, a to jen tehdy, není-li ohrožena bezpečnost práce SV. Výjimečné snížení počtu zaměstnanců obsluhy stroje musí být okamžitě zaznamenáno vedoucím stroje do „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“ s uvedením jména oprávněného zaměstnance provozovatele toto snížení stavu osádky povolujícího.

55. Každé SHV musí být obsazeno řidičem. Řidič musí mít u sebe průkaz způsobilosti k řízení SHV ve smyslu zákona 266/1994 Sb, platnou kartu poznání tratí a místních poměrů (dále kartu poznání) a řidič SVED navíc platné "Zmocnění" (viz čl. 61 resp. čl. 73) a případně kartu poznání dle přílohy 6 (viz čl. 66). Kartu poznání nemusí mít u sebe osoba pověřená řízením SHV typu MVTV a FS, která je ve smyslu Vyhlášky č. 101/95 Sb. způsobilá k řízení hnacích vozidel motorové trakce podle použitých přenosů výkonů na jednotlivých SHV a splňuje podmínky stanovené předpisem ČD Ok 2. Tato osoba musí být před započítáním práce stroje seznámena prokazatelně zápisem do „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“ s technologickou činností a obsluhou SHV vedoucím práce určeného obvodu - úseku stroje.

56. Při výkonu funkce musí vedoucí stroje a řidič SHV splnit podmínky stanovené Vyhláškou č. 101/1995 Sb. a mít u sebe i platný průkaz strojníka (řidič MVTV průkaz způsobilosti k řízení MVTV vydaný DÚ), ze kterého podle předpisu ČD Ok 2 vyplývá oprávnění obsluhovat příslušné SV. Průkaz strojníka nemusí mít:

- zaměstnanec obsluhy některých speciálních vozidel - pracovních strojů, u nichž je příslušnou přílohou předpisu ČD S 8/3 předepsáno pouze zaškolení nebo je tato okolnost uvedena,
- pomocný zaměstnanec obsluhy speciálního vozidla - pracovního stroje dle čl. 54, pokud stroj nebo jeho část při práci bezprostředně neobsluhuje,
- řidič SHV upraveného z hnacího drážního vozidla, pokud splňuje ustanovení čl. 55.

57. Zdvíhací zařízení na SV smějí obsluhovat pouze zaměstnanci vlastníci platné průkazy podle ČSN ISO 12480-1.

58.-59. Neobsazeno.

B. POZNÁNÍ A ZNALOST TRAŤOVÝCH I MÍSTNÍCH POMĚRŮ

60. Řidič SHV může toto vozidlo řídit pouze na tratích, na nichž má platné poznání traťových, případně i místních poměrů. Výjimkou jsou řidiči dvoucestných

vozidel a SV s vlastním pohonem pojezdu, která nesplňují náležitosti SHV. Tito řidiči musí být prokazatelně seznámeni s traťovými, případně místními poměry stanice nebo trati, na které pracují.

Nemá-li řidič SHV platné poznání (traťových, případně místních poměrů), musí si vyžádat zaměstnance s platným poznáním (pilota).

61. „Vydávání “Zmocnění“ pro zaměstnance právnických a fyzických osob - externích dopravců stanoví čl. 73. Doba platnosti „Zmocnění“ se řídí předpisem ČD D 2. Odpovědní zaměstnanci provozovatele SVED odpovídají za odebrání zmocnění, jakmile jeho držitel nesplňuje podmínky, podle kterých smí být zmocnění vydáno.

62. K seznámení s traťovými a místními poměry pro zaměstnance všech OJ ČD pro výkon dopravní služby platí ustanovení předpisu ČD D 2. Postup v zajišťování poznání tratí, místních poměrů a evidence poznání stanoví čl. 63 - 71.

63. Řidiči speciálních vozidel a zaměstnanci OJ ČD určení k provádění dopravní činnosti na tratích ČD vykonají pro poznání tratě alespoň dvě jízdy každým směrem (jednu ve dne a jednu v noci v časovém rozpětí podle kalendáře pro používání nočních návěstí - předpis ČD D 1) dle příkazu zaměstnance OJ pověřeného vedením provozu SHV nebo jím určeným zástupcem. V rámci poznání trati (traťových poměrů) se provádí i praktické poznání místních poměrů v ŽST, nákladištích, vlečkách, depech kolejových vozidel (DKV) apod. Vedoucí organizační jednotky ČD může ve své pravomoci zvýšit počet jízd, jestliže se jedná o složité místní poměry nebo obtížný traťový úsek případně stanovit způsob provedení a počet jízd tak, aby bylo možné provést poznání i na tratích např. s výlukou služby dopravních zaměstnanců.

64. Řidiči speciálních hnacích vozidel vykonávají poznání tratě na stanovišti řidiče SHV s řidičem SHV nebo na stanovišti strojvedoucího hnacího vozidla se strojvedoucím hnacího vozidla. Zaměstnanci, kteří vykonávají poznání tratě, se prokáží "Příkazem k provedení poznání tratě a místních poměrů" (viz příloha 7). V případě výjimečného posunu speciálních vozidel a služebních vlaků (když doprovod vlaku nemá potřebnou znalost místních poměrů ve stanici) se postupuje dle předpisu ČD D 2.

65. Znalost místních a traťových poměrů potvrzuje na zadní straně "Zmocnění" podle jednotlivých tratí (traťových úseků) jednorázově na celou dobu platnosti zmocnění odpovědný zaměstnanec provozovatele SVED vlastním zaměstnancům:

- a) kteří neměli dosud potvrzenou nebo obnovenou znalost příslušné trati (místních a traťových poměrů) na základě provedených jízd dle čl. 63, včetně podpisu záznamu v kartě poznání zaměstnance a na základě prokázaných znalostí místních a traťových poměrů; způsob ověření znalostí (např. odpovědným zaměstnancem znalým místních poměrů apod.) určí vedoucí OJ,
- b) kteří znalost příslušné trati (traťového úseku) mají potvrzenou ve zmocnění platném pro předcházející rok a v předcházejícím roce alespoň jedenkrát projeli příslušnou trať; datum posledního projetí je přitom zaznamenáno v kartě poznání a zaměstnanci se seznámili se změnami staničních řádů, se změnami technologických postupů stanic případně provozních řádů DKV apod.

66. Každá OJ ČD vede evidenční karty poznání místních a traťových poměrů (příloha 6) vlastních zaměstnanců, na nichž zaměstnanci potvrzují znalost svým podpisem. Karty poznání vedené OJ musí být shodné s kartami poznání, které mají zaměstnanci dle čl. 55 u sebe pro případnou kontrolu.

Údaje na kartách poznání, které mají zaměstnanci SVED u sebe, mohou nahrazovat údaje, potvrzující znalost místních a traťových poměrů na „Zmocnění“.

V případě, kdy řidič SVED vlastní jen „Zmocnění“, platí potvrzení znalosti vypsaných úseků pro činnost strojvedoucí-staniční výkon (viz příloha 14 k ČD D 2).

V případě, kdy řidič SVED je vybaven „Zmocněním“ i „Kartou poznání“ se na zadní stranu „Zmocnění“ napíše legenda: „Znalost traťových případně místních poměrů viz karta poznání č. ...“ s podpisem zaměstnance, který je odpovědný za věcnou správnost „Zmocnění“ řidičů externího dopravce. V takovém případě předkládá řidič výpravčímu nebo zaměstnanci pověřenému kontrolou dopravní služby na požádání (dle předpisu ČD D 2) zmocnění i kartu poznání. Na „Kartě poznání“ (viz příloha 6) je zápisem „ŽST A - ŽST B“ v kolonce „Trať“ potvrzeno poznání traťových poměrů a uvedením jen názvu „ŽST“ je potvrzeno poznání místních poměrů.

67. Při provádění nového poznání se do "Karty poznání" řidiče speciálních hnacích vozidel (příloha 6) uvede datum provedení poznání s podpisem zaměstnance, který si poznání provedl (viz čl. 70). Provedené jízdy při poznání tratí a místních poměrů se potvrdí na tiskopisu "Příkaz k provedení poznání tratí a místních poměrů" (příloha 7) pro všechny uvedené pracovní činnosti ve výchozí a konečné stanici vlaku (speciálního vozidla) a pro jednotlivé jízdy. Znalost traťových úseků se v kartě poznání podepisuje 1x ročně. Za udržení znalosti traťových a místních poměrů odpovídá vždy zaměstnanec, který ji k výkonu své funkce potřebuje.

U zaměstnanců s odbornou způsobilostí, kdy znalost traťových nebo místních poměrů je podmínkou k výkonu dopravní služby, je povinností:

- ohlásit zaměstnanci přidělovajícímu jej na výkon ihned (nejpozději při přidělení výkonu), že pro přidělený výkon nemá požadovanou znalost traťových a místních poměrů,
- ohlásit svému přímému nadřízenému prokazatelně (např. zápisem v dispečerské knize) a s měsíčním předstihem, že platnost poznání tratí a místních poměrů jim propadá (končí).

68. Seznámení se staničními řády a seznámení s místními poměry nebo přilehlým traťovým úsekem, na němž se bude posunovat či pracovat, zajistí vedoucí OJ ČD v místě prováděných výkonů u zaměstnanců, kteří nemají provedené poznání a budou v příslušné stanici nebo přilehlém mezistaničním úseku posunovat. Jejich prokazatelné poučení zajistí po dohodě s přednostou příslušné železniční stanice.

Zaměstnanec s platným poznáním místních poměrů je povinen vždy před začátkem dopravní služby (v místě začátku manipulace) se u výpravčího (oprávněného zaměstnance) ŽST (DKV, TSS apod.) informovat, zda nedošlo ke změně staničního (provozního) řádu ŽST (DKV apod.) v době od ukončení provedení poznání (případně posledního výkonu dopravní služby) do začátku výkonu dopravní služby, která by mohla výkon dopravní služby ovlivnit a s případnou změnou se seznámit.

69. Pro případ obnovení poznání traťových a místních poměrů, kdy řidič v době platnosti poznání traťový úsek neprojel a doba od počátku platnosti poznání není delší než 13 měsíců, se rovněž vyplní "Příkaz k provedení poznání tratí a místních poměrů". V těchto případech zaměstnanec vykoná alespoň jednu (tzv. informativní) jízdu každým směrem.

Dojde-li k rozsáhlým změnám stavebně technických parametrů staveb drah a staveb na dráze (změna druhu zabezpečovacího zařízení, elektrifikace apod.) provede řidič v době platnosti potvrzené znalosti traťových a místních poměrů tzv. informativní jízdu oběma směry. O změnách jmenovaných zařízení je povinná OJ své řidiče SHV nejpozději před první jízdou v dotčeném úseku dráhy prokazatelně informovat.

70. Získání znalosti traťových a místních poměrů v "Kartě poznání" pro další období potvrdí řidič SHV (zaměstnanec vykonávající dopravní službu) svým podpisem. Odpovědný zaměstnanec vlastní OJ ČD, který odpovídá za věcnou správnost uvedených údajů (zpravidla mistr, případně pověřený zaměstnanec), tuto skutečnost v kartě poznání potvrdí s uvedením data posledního projetí.

71. U ostatních zaměstnanců OJ ČD určených pro výkon dopravní služby se postupuje jako u řidičů speciálních vozidel. Platnost poznání tratí a místních poměrů je stanovena na 13 měsíců pro všechny profese (viz předpis ČD D 2).

72. Pro poznání tratí a místních poměrů na tratích se zjednodušenou dopravou, včetně vydávání „Zmocnění“ zaměstnancům externích dopravců, platí i ustanovení předpisu ČD D 3.

73. U provozovatelů SV - externích dopravců (viz část sedmá tohoto předpisu) se postupuje podle ustanovení této části s tím, že jejich zaměstnancům:

- "Zmocnění" (příloha č.14 předpisu ČD D 2) pro řidiče speciálních hnacích vozidel externího dopravce, včetně tratí D 3, vydává ČD, GŘ odbor kolejových vozidel,
- znalost místních a traťových poměrů potvrzuje na "Zmocnění" případně „Kartě poznání tratí a místních poměrů“ odpovědný zaměstnanec provozovatele SHV, který má platnou odbornou zkoušku dle předpisu ČD Ok 2. Postupuje přitom analogicky jako OJ ČD ve smyslu čl. 63 až 72. Povinností odpovědného zaměstnance provozovatele SHV je zrušit platnost znalosti poznání pro úsek trati, ve kterém znalost konkrétního řidiče SHV pominula.

74. Podklady pro vydání "Zmocnění" dle čl. 73 a tím povolení dopravní činnosti zaměstnanců se speciálními hnacími vozidly připravuje určený zaměstnanec provozovatele SHV, který současně odpovídá za jejich správnost. Pro vydání "Zmocnění" se předkládají tyto doklady:

- průkaz způsobilosti k řízení SHV,
- doklady o vykonané odborné zkoušce dle předpisu ČD Ok 2 a případných periodických zkouškách,

Kopie těchto dokladů se ukládají u ČD.

75.-76. Neobsazeno.

Kapitola III

Doprava, brždění, spojování a odstavování speciálních vozidel

A. DOPRAVA

77. Podmínky pro dopravu jednotlivých typů speciálních vozidel sloužící pro potřebu dopravní služby stanoví předpisy ČD D 2 a D 2/81. V této kapitole jsou uvedeny podmínky a pravidla, které jmenované předpisy neřeší.

78. Speciální hnací vozidla, která se mohou přepravovat podle předpisu D 2/81 jako vlak, musí zaručovat správnou činnost kolejových obvodů a počítačů náprav (dále jen šuntující vozidla). Taková vozidla jsou označena písmenem "A" (viz čl. 47).

79. Speciální vozidla včetně dvoucestných vozidel, která nevyhovují podmínkám šuntové citlivosti nebo jmenovitý průměr jejich pojezdových kol je menší jak 300 mm, nesmí být označena písmenem "A" a přepravují se podle předpisu ČD D 2.

80. Za vozidla nezaručující správnou činnost kolejových obvodů (nešuntující vozidla) jsou dále považována všechna vozidla, s nimiž se nepohybovalo po koleji více jak 7 dnů.

Proto musí být u speciálních hnacích vozidel označených písmenem "A" a speciálních tažených vozidel, která stála více jak 7 dní bez pohybu na jednom místě, v průběhu odjezdu z místa odstavení očištěna jízdní plocha dvojkolí, a to:

- a) u speciálních hnacích vozidel vybavených špalíkovou brzdou přibrzděním přímočinnou (přídavnou) brzdou tlakem cca 0,5 bar v brzdovém válci na dráze nejméně 100 m,
- b) u speciálních hnacích vozidel s jinou než špalíkovou brzdou (MUV 69, DZ 500 apod.) musí řidič před jízdou prohlédnout jízdní plochy dvojkolí SHV; při nečistém (rezivělem) povrchu je osádka povinná jízdní plochy dvojkolí očistit. První mezistaniční úsek jízdy jako vlak či PMD projede SHV jako stroj nešuntující (dle předpisu ČD D 2). Řidič stroje v průběhu této jízdy ověří zda se šuntovací schopnost SHV (činnost na kolejových obvodech) obnovila a v následné ŽST po předchozí dohodě s výpravčím proto stroj zastaví. Pokud k obnovení šuntovací schopnosti nedošlo, pokračuje SHV v další jízdě jako stroj nešuntující, až do obnovení šuntovací schopnosti SHV a nahlášení této skutečnosti výpravčímu,
- c) u tažených speciálních vozidel s brzdou špalíkovou (i u ubytovacích, nářadových a dílenských vozů) do počtu 3 vozidel se obnova šuntovací schopnosti provádí v ŽST zastavením z jízdy posunem při rychlosti více jak 20 km/hod za použití nepřímochonné brzdy a dvou zastavení se snížením tlaku v hlavním potrubí o 0,5 baru,
- d) u souprav delších než 3 speciální vozidla (vozy) se obnova šuntovací schopnosti provádí zabrzděním těchto vozidel (při jízdě jako vlak nebo při posunu mezi dopravami) při zmenšení tlaku v hlavním potrubí o 0,5 bar bez použití elektrodynamické brzdy nebo automatické regulace rychlosti při jednom za-

stavení vlaku z rychlosti nejméně 60 km/h nebo při dvou zastaveních vlaku z rychlosti větší než 20 km/h a menší než 60 km/h. Zastavení se musí uskutečnit v průběhu jízdy do sousední stanice, nejpozději v sousední stanici. Nebude-li to možné, musí na tuto skutečnost řidič upozornit výpravčího a dohodnout se s ním, ve které stanici se zastavení uskuteční. Poslední vůz soupravy musí mít účinkující průběžnou brzdu.

Uvedené očištění povrchu jízdnicích kol pro obnovení šuntovací schopnosti znamená řidič speciálního vozidla ihned do "Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla" s uvedením dne, hodiny a svého podpisu.

81. U vozidel zařazovaných do vlaku musí dopravce (provozovatel) ve smyslu vyhlášky 173/1995 Sb. zajistit prohlídku odborně způsobilým zaměstnancem. Druh, četnost a rozsah prohlídky stanoví předpisy ČD D 2, V 62, S 8 a S 8/3 - viz příloha 25 tohoto předpisu.

82. Před jízdou speciálních vozidel, která byla odstavena více než 30 kalendářních dnů, musí oprávněný zaměstnanec provozovatele dle předpisů ČD vykonat prohlídku těchto vozidel. Rozsah prohlídky je stanoven přílohou 25 tohoto předpisu.

Provedení prohlídky zaznamená oprávněný zaměstnanec ihned do "Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla".

83. Druhy prohlídek prováděných u speciálních vozidel:

- A) výchozí technická prohlídka vozů dle předpisu ČD V 62,
- B) nácestná technická prohlídka vozů dle předpisu ČD V 62,
- C) protokolární technická prohlídka vozů dle předpisu ČD V 62,
- D) prohlídka speciálních vozidel (viz čl.82 tohoto předpisu),
- E) prohlídka speciálního vozidla-pracovního stroje (viz příloha č. 25),
- F) provozní technická prohlídka je-li předepsána předpisem ČD S 8/3 (např. u Vz 53 apod.)

Prohlídku dle bodu:

- A, B, C a D vykoná u STV a u speciálních vozidel přestavěných z vozů normální stavby, vozů s nástavbou či vestavbou (např. rolnové, agregátové, měřicí, ubytovací apod.) vozmistr nebo oprávněný zaměstnanec dopravce (provozovatele) těchto vozidel; dopravce těchto vozidel zodpovídá za způsobilost svých zaměstnanců k provádění stanovených prohlídek,
- E vykoná u speciálních vozidel-pracovních strojů vedoucí stroje; provozovatel těchto vozidel zodpovídá za způsobilost zaměstnanců k provádění stanovené prohlídky,
- F vykoná u speciálních podvozků zaměstnanec stanovený předpisem ČD S 8/3; provozovatel speciálních podvozků zodpovídá za způsobilost zaměstnanců k provádění stanovené prohlídky.

U ŽKV bez platné prohlídky musí být v žádosti o přepravu požadována „Protokolární technická prohlídka“, bez které nesmí být tato vozidla přepravována.

Zaměstnanci provádějící prohlídky ŽKV před zařazením do vlaku musí mít u sebe (na pracovišti) předpisy ČD D2 a dle druhu vozidla V 62 případně D 2/81, S 8 a S 8/3.

84. Je-li předpisem D 2/81 nařízen při zařazení speciálního vozidla ve vlaku doprovod vozidla, vykonává tuto funkci jeden člen obsluhy speciálního vozi-

dla (průvodce) určený vedoucím stroje nebo oprávněným zaměstnancem provozovatele SV. Doprovod speciálního vozidla je povinen:

- sledovat, zda technický stav speciálního vozidla odpovídá určeným podmínkám dopravy a zda jsou jednotlivé části speciálního vozidla během přepravy zajištěny podle návodu k obsluze,
- informovat v úvahu přicházející zaměstnance (např. výpravčího, strojvedoucího) o zvláštních podmínkách dopravy speciálního vozidla, v průběhu dopravy sledovat, zda jsou tyto podmínky dodržovány a v případě nedodržování těchto podmínek upozornit v úvahu přicházející dopravní zaměstnance,
- ve výchozích stanicích kontrolovat stav nárazecího a táhlového ústrojí, brzdy a pojezdu; ve stanicích, kde technickou prohlídku provádí vozmistr, se technické prohlídky a zkoušky brzdy osobně zúčastňuje. U speciálních vozidel, která mají odlišnou konstrukci brzdy, pojezdu nebo nárazecího a táhlového ústrojí od železničních vozů, ve výchozích stanicích a ve stanicích, kde technickou prohlídku provádí vozmistr, tuto prohlídku vykonávat,
- při všech činnostech musí dodržovat veškerá bezpečnostní opatření,
- u speciálního vozidla zařazeného na konci vlaku, které je vybaveno zabudovanými koncovými návěstidly, na příkaz zaměstnance odpovědného za označení konce vlaku nebo PMD (dle předpisu ČD D 1) tato rozsvítit,
- vykonat potřebná opatření při odstavení vozidla dle části E této kapitoly.

Doprovod speciálního vozidla musí být vedoucím stroje případně odborně způsobilým zaměstnancem provozovatele speciálního vozidla prokazatelně poučen (např. zápisem v dispečerské knize, knize předávky, provozu a oprav SV apod.) o vztažných ustanoveních předpisu ČD V 62.

B. REGISTRAČNÍ RYCHLOMĚRY SPECIÁLNÍCH HNACÍCH VOZIDEL

85. Na speciálních hnacích vozidlech se využívají registrační rychloměry:

- a) s registrací na rychloměrové proužky nebo kotouče, na něž se provádí souvislý záznam údajů o činnosti vozidla,
- b) elektronické, které ukládají snímané údaje do polovodičové paměti, odkud mohou být pomocí paměťového modulu přeneseny k dalšímu zpracování na jiném počítači.

86. Pro obsluhu, údržbu a opravy registračních rychloměrů popsaných v předpisech ČD V 8/I a ČD V 8/II platí ustanovení uvedených předpisů s následujícími odchylkami:

- rychloměrové proužky se archivují ve svitku, a to:
  - po dobu dvou měsíců, pokud jsou bez záznamu mimořádné události,
  - po dobu tří let, pokud je na nich zaznamenána mimořádná událost,
- pokud je SHV vybaveno elektronickým rychloměrem používaným na hnacích vozidlech ČD, přenášejí obsah jeho polovodičové paměti do vyhodnocovacího pracoviště oprávnění zaměstnanci provozovatele SHV. Vyhodnocování záznamů se provádí vždy při mimořádné události, jinak jen podle potřeby. Vyhodnocení záznamů se zajišťuje po dohodě s vhodným DKV. Archivuje se diska „mimořádné události“, a to po dobu 3 let od posledního zápisu.

87. Z registračních rychloměrů v předpise ČD V 8/I neuvedených se na SHV používají zpravidla:

- malý elektronický rychloměr typu HS 998 výrobce HS TRANS s.r.o. Valašské Meziříčí případně
- registrační kotoučový rychloměr Mannesmann Kienzle, schválené pro využití na SHV.

Využití registračního rychloměru jiného provedení než popisuje předpis ČD V 8/I nebo tento článek je podmíněno jeho schválením DÚ. Obsluha, údržba a opravy takového registračního rychloměru musí být zajištěny ve smyslu dokumentace jeho výrobce a doplňujících podmínek stanovených DÚ případně ČD.

88. Při zavedení nového typu registračního rychloměru schváleného DÚ do provozu je povinností vedoucího zaměstnance provozovatele SHV zajistit prokazatelné proškolení všech do úvahy přicházejících řidičů (strojvedoucích) SHV o obsluze tohoto rychloměru a o vedení příslušné dokumentace.

89. Registrační elektronický rychloměr HS 998 je přístroj jednoduchého provedení, určený pro registraci základních údajů o jízdě a činnosti vozidla za posledních 92 hodin čisté jízdy, nutných z hlediska vyhodnocení nehodových případně mimořádných událostí.

90. Registrační kotoučový rychloměr (tachograf) Mannesmann Kienzle zaznamenává potřebné základní údaje z hlediska vyhodnocení jízdy a činnosti vozidla za 24 hodin, a to rychlost a dobu jízdy a ujetou dráhu (každá špička $\wedge$ = 10 km). Přístroj umožňuje i optickou indikaci překročení nastavené nejvyšší rychlosti, některé přístroje zaznamenávají i průběh otáček motoru.

Obsluha elektronického rychloměru HS 998

91. Na SHV vybaveném elektronickým rychloměrem typu HS 998 se po zapnutí vozidlové baterie při zapnutém napájení obvodů rychloměru automaticky otestuje činnost zařízení. Pokud je funkce rychloměru v pořádku, automaticky se zobrazí režim JÍZDA. Zjistí-li se při testech nějaká chyba, zůstane zobrazen režim testu s popisem chyby, která byla nalezena. Hlavní důraz je při testu kladen na kontrolu údaje o ujeté vzdálenosti na jeden impuls ze snímače otáček nápravy; dojde-li k chybě v tomto údaji, rychloměr automaticky dosadí novou hodnotu, která je v záložních hodnotách. Mimo to se na displeji zobrazí typ a číslo vozidla. Ostatní údaje jsou pro obsluhu jen informativní.

Řidič je povinen překontrolovat i funkčnost indikační jednotky na druhém stanovišti SHV, pokud je vozidlo touto jednotkou osazeno. Displej této jednotky musí ukazovat nulovou rychlost.

92. Každý případ, kdy rychloměr při automatickém testování nalezne nějakou poruchu nebo když se během jeho činnosti projeví jakákoliv byť krátkodobá závada, musí řidič SHV zapsat do „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“ a neprodleně ohlásit určenému zaměstnanci provozovatele. Ten zajistí kontrolu funkčnosti rychloměru vyškoleným zaměstnancem.

93. Na displeji registračního rychloměru jsou zobrazeny následující informace:

- okamžitá rychlost vozidla v číselné podobě,
- okamžitá rychlost vozidla v grafické podobě,
- tlak v hlavním potrubí,

- celková ujetá dráha,
- dráha ujetá od posledního nulování počítáče dráhy,
- čas a datum vnitřních hodin rychloměru.

Uspořádání údajů na displeji je v příloze 8a.

Na indikační jednotce na druhém stanovišti vozidla (je-li jí SHV osazeno) je zobrazena jen okamžitá rychlost vozidla.

94. Na displeji registračního rychloměru je jako základní informace zobrazen režim JÍZDA. Pokud je rychloměr přepnut do jakéhokoliv jiného režimu, automaticky se při uvedení vozidla do pohybu přepne do režimu JÍZDA. Pro obsluhu SHV jsou přístupné i další dva režimy:

- zobrazení počítáčů provozních hodin. Pokud je SHV v klidu, stiskne se tlačítko označené na displeji MOTO. Na displeji se zobrazí aktuální stav všech šesti počítáčů provozních hodin (příloha 8b). Pro návrat do režimu JÍZDA se použije tlačítko RYCHLO nebo se rychloměr přepne automaticky uvedením SHV do pohybu,
- zobrazení průběhu dosavadních jízd. Po stisknutí tlačítka TACHO se objeví nabídka zaznamenaných jízd. Po výběru příslušné jízdy tlačítkem ZÁZNAM se zobrazí grafický průběh vybrané jízdy (příloha 8c). Listování se provádí tlačítky označenými šipkami, tlačítko SEZNAM je pro návrat do nabídky zaznamenaných jízd. Pro ukončení tohoto režimu slouží tlačítko KONEC.

95. Při vyobrazení průběhu jízdy jsou na displeji zobrazeny 3 stupnice. Vodorovná osa zobrazuje časový průběh s rozlišením 1 sekunda a každá desátá sekunda je zvýrazněna svislou čárkou na časové ose. Horní průběh zobrazuje rychlost SHV v závislosti na čase. Na svislé ose se vynáší rychlost značená po 10 km/h, zobrazení je možné do 120 km/h.

Prostřední průběh vyobrazuje stav binárních vstupů v závislosti na časové ose. Pokud byl binární vstup pod napětím, je zobrazení provedeno tučnou čarou, pokud byl vstup bez napětí, je zobrazena pouze tenká čára vyznačující vodorovnou osu.

Spodní průběh vyznačuje tlak v hlavním potrubí. Pokud je tlak nulový, je zobrazena pouze vodorovná osa. Jinak je zobrazen průběh tlaku. Na svislé ose je vyznačen tlak po 1 b.

96. Za jízdy SHV je přístupné k ovládání pouze tlačítko pro nulování za účelem sledované dráhy (údaj o sledované dráze podle potřeby, např. denní výkon nebo měření vzdálenosti při zkušebních jízdách, TBZ apod.).

97. Všechny ostatní činnosti jsou pro obsluhu vozidla nepřístupné a jejich zadání a prohlížení je možné pomocí tzv. hardwarového klíče. Popis ostatních činností je uveden v návodu k obsluze rychloměru. Tuto manipulaci směřují provádět jen proškolení oprávnění zaměstnanci, kteří mají k dispozici hardwarový klíč. Tito zaměstnanci provádějí při nejbližší vhodné příležitosti i korekci času vnitřních hodin rychloměru (např. při přechodu na zimní nebo letní čas). Čas přitom korigují pouze podle časových znamení majících návaznost na státní etalon (časová znamení rozhlasu, televize, telefonní služby přesného času apod.).

98. K zobrazení informací je použit displej, který při změnách teplot může měnit kontrast zobrazení. Z toho důvodu je na čelním panelu možné kontrast

nastavit podle potřeby. Tlačítka pro změnu kontrastu jsou označena běžnými symboly, které jsou známé z televizních přijímačů.

99. V případě mimořádné události se musí obsah paměti elektronického registračního rychloměru přehrát pomocí funkce PRENOS do paměťového modulu pro přenesení do PC k vyhodnocení a archivaci. Přehrání z paměti může provádět pouze zaměstnanec obeznámený s touto manipulací, který údaje dopraví na vyhodnocovací pracoviště. S údaji z paměti rychloměru odebere i údaje, zaznamenané řidičem SHV (na samostatném listě formátu alespoň A 5) na místě události. Mezi údaje zaznamenané řidičem SHV patří:

- číslo vlaku (při posunu a místních výkonech příslušné označení výkonu), u něhož mimořádná událost vznikla,
- datum a čas, kdy k mimořádné události došlo,
- jméno, příjmení a osobní číslo řidiče SHV, název a sídlo zaměstnavatele (pracoviště),
- identifikační číslo SHV a sídlo provozovatele vozidla,
- kilometrická poloha předního čela SHV ve směru jízdy, ze kterého byla ovládána rychlost jízdy.

Údržba elektronického rychloměru HS 998

100. Plánovaná údržba elektronického rychloměru HS 998 zahrnuje:

- a) periodické kontroly 1 x za 2 roky, při nich se rychloměr rozebere, vyčistí a proměří se stav jeho baterie,
- b) hlavní opravy rychloměru 1x za 6 let, zpravidla v rámci periodické opravy - revize SHV (viz část třetí, kapitola I, oddíl G tohoto předpisu), při nichž se vymění jeho baterie a paměť.

Při každé periodické prohlídce nebo opravě rychloměru se automaticky provádí náplň nižších udržovacích zásahů. Při údržbě a opravách se postupuje podle servisní dokumentace výrobce. Pokud je SHV vybaveno i indikační jednotkou, provádí se údržba i na této jednotce.

101. Periodické kontroly a opravy podle čl.100a,b, mohou provádět pouze výrobce rychloměru nebo jím autorizovaná pracoviště, vybavená příslušnou technickou základnou a vyškoleným personálem. Zasílání rychloměru do opravy a jeho podmínky musí provozovatel dohodnout s příslušným pracovištěm. Po každém udržovacím zásahu opatří kalibrační středisko rychloměr plombou a současně vyznačí datum, do kdy tato kalibrace platí.

102. Pro každé SHV vybavené registračním rychloměrem HS 998 musí být založen „Evidenční list elektronického rychloměru“ (příloha 9), na němž jsou registrovány údaje o systémovém nastavení rychloměru a jeho údržbě. Evidenční list zakládá pro každé SHV organizace provádějící montáž rychloměru na vozidlo. Tento list je součástí dokumentace vozidla. Evidenční list může být veden v elektronické formě (databáze).

Při každém předání SHV opatřeného rychloměrem HS 998 do opravy musí předávající organizace předat i evidenční list elektronického rychloměru. Je-li tento veden v elektronické formě, musí být vytištěn.

Za správné vedení evidenčního listu odpovídá provozovatel SHV.

Obsluha registračního rychloměru Mannesmann Kienzle

103. Při nástupu na SHV je jeho řidič povinen denně při stojícím vozidle do registračního rychloměru vložit nový záznamový kotouč (zaznamenává-li přístroj i průběh otáček motoru, musí být kotouč vkládán i při stojícím motoru). Tato činnost zahrnuje:

- popis (ručně) nového záznamového kotouče ve smyslu čl. 105,
- otevření skříňky registračního rychloměru pomocí klíče,
- kontrolu správnosti času hodin přístroje a v případě potřeby jeho seřízení (viz příloha 10),
- vložení připraveného záznamového kotouče do přístroje a sklopení příchytne páčky uchycení kotouče,
- uzavření skříňky rychloměru.

Nejvyšší nastavená rychlost se na přístroji pro zamýšlenou činnost SHV seřídí mechanicky ukazatelem na stupnici rychlosti, pokud není nastavena trvale na hodnotu maximální dovolené rychlosti SHV.

104. Po ukončení denního výkonu SHV je jeho řidič povinen z registračního rychloměru po otevření skříňky a zvednutí příchytne páčky vyjmout použitý záznamový kotouč. Na vyjmutý kotouč řidič zaznamená stav počítadla ujeté dráhy a denní ujetou dráhu [km] a kotouč uschová pro předání určenému zaměstnanci provozovatele SHV.

Záznamový kotouč nesmí být v přístroji déle než 24 hodin.

105. Před vložením záznamového kotouče je řidič povinen do vnitřního kruhového pole kotouče napsat tyto údaje (viz příloha 11):

- své jméno,
- výchozí železniční stanici (místo),
- označení SHV,
- datum,
- počáteční stav počítadla ujeté dráhy.

Zásadně je nutno používat záznamové kotouče se stejným měřicím rozsahem a označením jaké je na typovém štítku rychloměru.

106. V případě mimořádné události slouží záznamový kotouč k vyhodnocení činnosti SHV stejně tak jako údaje, které zaznamená řidič vozidla na místě události (viz příloha 11). Záznamový kotouč z rychloměru vyjme (smí vyjmout) řidič SHV za přítomnosti šetřícího orgánu a k němu přiloží údaje vyjmenované v čl. 99 tohoto předpisu.

Údržba registračního rychloměru Mannesmann Kienzle

107. Plánovaná údržba rychloměru spočívá v periodické (hlavní) kontrole přístroje (obsahem této kontroly je i kontrola přesnosti rychloměru), kterou zajišťují výrobcem autorizované opravy nejméně jedenkrát za dva roky. Provedenou kontrolu opravná zaznamená do evidenčního listu rychloměru a na štítku, umístěném v horní odklopné části přístroje (viz příloha 10). Na štítku je uvedeno i datum instalace registračního rychloměru.

108. Jakoukoliv byt' krátkodobou závadu činnosti rychloměru během provozu musí řidič zaznamenat do „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozi-

dla“ a neprodleně ohlásit určenému zaměstnanci provozovatele. Provozovatel SHV je povinen zajistit ihned opravu rychloměru.

109. Pro každý registrační rychloměr Mannesmann - Kienzle musí být založen evidenční list registračního rychloměru podle předpisu ČD V 8/II.

110.-111. Neobsazeno.

C. BRZDĚNÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL

112. Speciální hnací vozidla musí být mimo ruční případně pořádací (dále jen ruční) brzdy vybavena:

- a) přímočinnou (přídavnou) nesamočinnou tlakovou brzdou (dále jen přímočinnou brzdou) a průběžnou samočinnou tlakovou brzdou (dále jen průběžnou brzdou) UIC s možností brzditi vlastní stroj i přivěšená vozidla nebo
- b) pouze přímočinnou brzdou nebo
- c) vzduchotlakovou brzdou automobilového typu s možností brzdění přivěšeného vozidla odpovídající konstrukce nebo
- d) výjimečně kapalinovou brzdou automobilového typu pro brzdění pouze vlastního vozidla nebo
- e) jiným typem brzdy s odpovídajícím brzdícím účinkem.

113. Speciální tažená vozidla musí být mimo ruční brzdy vybavena:

- průběžnou brzdou UIC nebo
- vzduchotlakovou brzdou automobilového typu (brzdou přivěsu) nebo
- jen hlavním potrubím průběžné brzdy.

Výjimkou jsou některá speciální tažená vozidla, zejména speciální podvozky, která nejsou vybavena hlavním potrubím a nemají ani brzdu ruční (viz předpisy ČD D 2/81 a S 8/3). Brzdění těchto vozidel je zajišťováno hnacími případně i přivěšenými vozidly.

114. U některých speciálních hnacích vozidel s mechanickým přenosem výkonu na hnací nápravy vybavených brzdou automobilového typu podle čl. 112c musí být provozní brzdění přednostně zabezpečováno účinkem motoru. Vlastní brzdy se používá pouze k dobřzdňování nebo v případě nebezpečí (viz předpisy ČD D 2/81 a S 8/3). Způsob brzdění musí být stanoven v návodu k obsluze SHV.

115. Za správnou funkci brzdy a pískovacího zařízení, pokud je jím speciální hnací vozidlo vybaveno, odpovídá řidič speciálního hnacího vozidla. Řidič odpovídá i za správný způsob brzdění při jízdě vozidla vlastním pohonem pojezdu a za rychlost jízdy.

116. Řidič SHV je povinen při nástupu na vozidlo vyzkoušet jeho ruční brzdu (viz předpis ČD V 15/I případně návod na obsluhu SHV). Před vykonáním jakékoliv zkoušky brzdy musí být kontrolována vozidla spolehlivě zajištěna proti ujetí osobou, jež zkoušku provádí.

117. Při dopravě speciálního hnacího vozidla (soupravy speciálních vozidel nebo soupravy speciálních a ostatních drážních vozidel) jako vlak nebo jako posun mezi dopravami odpovídá řidič speciálního vozidla (řidič speciálního vozidla zařazeného v čele soupravy) za správný účinek brzdy. Řidič je povinen před jízdou

dou vykonat zkoušku brzdy speciálního vozidla (soupravy) dle čl. 118 - 121. Správný účinek brzd je povinen řidič speciálního vozidla (řidič speciálního vozidla zařazeného v čele soupravy) vyzkoušet i za jízdy na tratích před velkými a dlouhými spády, před místy pravidelného zastavování jakož i za mrazů a při oblevě. Platnost předpisu ČD V 15/I pro speciální vozidla vybavená přímočinnou nebo průběžnou brzdou UIC je stanovena bez výjimky.

Postup při výpočtu skutečných brzdících procent a při zkouškách brzd speciálních vozidel normální stavby jedoucích jako vlak nebo posun mezi dopravami s vozidly přivěšenými nebo zařazenými do vlaku je stejný jako u drážních (hnacích) vozidel a provádí se podle předpisu ČD V 15/I. U speciálních vozidel vybavených automobilovou brzdou vzduchovou nebo kapalinovou (viz čl. 112c a 112d) se brzdící procenta nepočítají, postup zkoušky brzd stanoví čl. 118 případně 119.

118. Zkoušku brzdy speciálních hnacích vozidel s tlakovzdušnými brzdami vykoná řidič SHV dle těchto všeobecných zásad:

- a) provede vizuální (povšechnou) kontrolu kompresoru - stavu a chodu kompresoru včetně jeho pohonu,
- b) ověří správnou funkci systému regulace tlaku vzduchu (vypnutí a opětovné zapnutí kompresoru, funkčnost regulátoru tlaku apod.),
- c) vykoná zkoušku těsnosti:
  - hlavního potrubí SHV a pokud to konstrukce SHV dovoluje i brzdových válců; při obou zkouškách nesmí tlak poklesnout více než 0,2 bar za 5 minut,
  - hlavního potrubí soupravy SV, při níž nesmí tlak poklesnout o více než 0,5 bar za 2 minuty,
- d) pro zkoušky brzdy SHV se spřáhlovým a narážecím ústrojím normální stavby a průběžnou (samočinnou) nebo přímočinnou (přídavnou) tlakovou brzdou platí ustanovení předpisu ČD V 15/I, u ostatních SHV provede funkční zkoušku brzdíče přímočinné a samočinné brzdy včetně zpětných záklopek oddělujících brzdíče či systémy,
- e) je-li stroj vybaven pružinovými válci provede rovněž zkoušku jejich funkce.

Zkouška brzdy se pokládá za nevyhovující, když:

- kompresor nemá pravidelný chod nebo případně má chod hlučný,
- se projeví závada v mazacím systému kompresoru nebo v systému regulace tlakového vzduchu,
- při zkoušce těsnosti brzdové zařízení nevyhoví údajům uvedeným v bodu c) tohoto článku,
- zkouška brzdy, jejíž způsob provedení je nařízen dle předpisu ČD V 15/I [viz bod d) tohoto článku], stanoveným kritériím tohoto předpisu nevyhoví,
- funkční zkouška brzdíčů, zpětných záklopek nebo pružinových válců [viz body d), e) tohoto článku] je nevyhovující,

119. Zkoušku brzdy speciálního vozidla dle čl. 112d vykoná řidič tímto způsobem:

- provede kontrolu stavu brzdové kapaliny,
- za klidu speciální vozidlo obsluhou pedálu zabrzdí - vozidlo musí být zabrzděno již při prvním sešlápnutí brzdového pedálu, pokles pedálu při minutovém brzdění (sešlápnutém pedálu brzdy) nesmí být znatelný,
- po odbrzdění provede vizuální kontrolu těsnosti brzdového potrubí,

- na prvním místě, kde to dosažená rychlost a traťový profil dovolí, je řidič povinen za jízdy vyzkoušet účinek a funkci brzdy; tutéž zkoušku opakuje před velkými a dlouhými spády, před místy pravidelného zastavování jakož i za mrazů a při oblevě.

120. Zkoušku brzdy ruční provede řidič speciálního hnacího vozidla dle předpisu ČD V 15/I nebo návodu k obsluze dodaného výrobcem.

121. Pro obsluhu všech typů brzd použitých u speciálních vozidel platí část III předpisu ČD V 15/I. Je-li použit typ brzdy v předpise V 15/I neuvedený, postupuje se dle technických podmínek a návodu k obsluze příslušného SHV.

Řidič (strojvedoucí) SHV (SHV zařazeného v čele soupravy) je odpovědný za stanovení takové technologie jízdy, aby včas snížil rychlost a dále zastavil podle okamžité dopravní situace (vyjádřené návěstidly, radiotelefonem spojením, pokyny) na určeném místě nebo na konci vlakové či posunové cesty.

122. Případná doplňující ustanovení týkající se brzdění jsou uvedena vždy u příslušného speciálního vozidla v předpise ČD D 2/81.

123. Kontrolu stavu a správné funkce všech brzdových systémů použitých na speciálních vozidlech provádí denně před nasazením SHV do provozu jeho řidič a výsledek zaznamená do „Knihy předávky, provozu a oprav SV“.

124.-125. Neobsazeno.

D. SPOJOVÁNÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL

126. Přílohy předpisu ČD D 2/81 řeší spojování jednotlivých typů speciálních vozidel vybavených narážecím a táhlovým ústrojím i spojování speciálních vozidel bez narážecího a táhlového ústrojí, a to s brzděnými i nebrzděnými drážními vozidly.

Je-li nutno z provozních důvodů spojovat činná speciální hnací vozidla, lze je spojovat za podmínek uvedených v čl. 127 až 131.

127. Jde-li o speciální hnací vozidla vybavená narážecím a táhlovým ústrojím, která jsou navzájem propojena účinkující průběžnou brzdou, lze spojovat nejvýše čtyři činná speciální hnací vozidla i s připojenou dopravní hmotností povolenou předpisem ČD D 2/81. Všechna činná speciální hnací vozidla musí být obsazena řidičem. Nejvyšší dovolená rychlost takto spojené soupravy je omezena nejvyšší dovolenou rychlostí nejpomalejšího speciálního vozidla zařazeného v soupravě. Za jízdu soupravy odpovídá řidič speciálního hnacího vozidla zařazeného v čele soupravy, který brzdí celou soupravu a pomocí slyšitelných návěstí uvedených v předpise ČD D 1 platných pro vlaky řídí práci řidičů připojených činných speciálních hnacích vozidel.

128. Jde-li o speciální hnací vozidla vybavená narážecím a táhlovým ústrojím, která nejsou vzájemně propojena účinkující průběžnou brzdou, lze spojovat nejvýše dvě činná speciální hnací vozidla s připojenými vozidly o dopravní hmotností povolené předpisem ČD D 2/81. Obě speciální hnací vozidla musí být obsazena řidičem. Nejvyšší dovolená rychlost takto spojené soupravy je 40 km/h, není-li pro některý typ speciálního hnacího vozidla stanovena předpisem ČD D 2/81 rychlost nižší. Za jízdu soupravy odpovídá řidič speciálního hnacího vozidla zařazeného v čele soupravy, který pomocí slyšitelných návěstí uvedených v předpise ČD D 1 platných pro vlaky řídí práci řidiče připojeného činného speciálního hnacího vozidla, brzděného v tomto případě samostatně.

129. Lze spojovat nejvýše tři činná speciální hnací vozidla nevybavená narážecím a táhlovým ústrojím normalizované stavby, která jsou vzájemně propojena tuhou spojkou a účinkující průběžnou brzdou, mimo SHV vybavených brzdou typu používaného na MUV 69, a to i s připojenými vozidly o dopravní hmotností povolené předpisem ČD D 2/81. Všechna SHV musí být obsazena řidičem. Nejvyšší dovolená rychlost takto spojené soupravy je 40 km/h, není-li pro některý typ SV zařazeného v soupravě stanovena předpisem ČD D 2/81 rychlost nižší. Za jízdu odpovídá řidič SHV zařazeného v čele soupravy, který celou soupravu brzdí a pomocí slyšitelných návěstí uvedených v předpise ČD D 1 platných pro vlaky řídí práci řidičů připojených činných SHV. U SHV vybavených brzdou jako MUV 69 se nesmí brzdové potrubí pro činnost průběžné brzdy propojovat. Tato SHV se spojují dle čl. 130.

130. Jde-li o speciální hnací vozidla nevybavená narážecím a táhlovým ústrojím normální stavby, která jsou vzájemně propojena tuhou spojkou a nemají vzájemně propojenou účinkující průběžnou brzdu, lze spojovat nejvýše dvě činná speciální hnací vozidla, přičemž obě SHV musí být obsazena řidičem. Do této soupravy lze připojit ke každému SHV zátěž do nejvyšší hmotnosti stanovené příslušnou přílohou předpisu ČD D 2/81. Nejvyšší dovolená rychlost takto spojené soupravy je stanovena na konkrétní SHV příslušnou přílohou předpisu ČD D 2/81. Za jízdu soupravy odpovídá řidič speciálního hnacího vozidla zařazeného v čele soupravy, který pomocí slyšitelných návěstí uvedených v předpise ČD D 1 platných pro vlaky řídí práci řidiče připojeného činného speciálního hnacího vozidla, které je v tomto případě brzděno samostatně.

131. Při spojení hnací vozidlo - speciální hnací vozidlo se hnací vozidlo bere jako speciální hnací vozidlo a spojí se dle ustanovení čl. 127 a 128.

132. Dojde-li během jízdy soupravy k poruše brzdy u některého drážního vozidla zařazeného v soupravě, pokračuje souprava do nejbližší stanice rychlostí maximálně 15 km/h. V této stanici musí být rychlost soupravy pro další pokračování v jízdě stanovena dle předpisů ČD D 2/81 a V 15/I.

133. Doprava neschopného speciálního hnacího vozidla z trati do přilehlé stanice se smí uskutečnit podle podmínek uvedených v této kapitole při spojení táhlovým a narážecím ústrojím normální stavby, tuhou spojkou případně provizorním spojením s jiným vhodným drážním vozidlem - viz však kapitola VI této části předpisu.

134. Doprava neschopného speciálního hnacího vozidla do opravy se smí uskutečnit jako samostatná jízda podle podmínek uvedených v této kapitole při spojení táhlovým a narážecím ústrojím normální stavby nebo tuhou spojkou s jiným vhodným drážním vozidlem.

135. Tuhá spojka na spojování speciálních vozidel nevybavených táhlovým a narážecím ústrojím navzájem, jakož i tuhá spojka na spojování těchto vozidel s vozidly vybavenými narážecím a táhlovým ústrojím normální stavby musí být v příslušenství uvedených speciálních hnacích vozidel. Mohou být použity pouze spojky typu schváleného ČD.

136. V případě, že dojde k poruše tuhé spojky nebo závěsného zařízení na speciálním vozidle, není dovoleno speciální vozidla svěšovat.

137.-138. Neobsazeno.

E. OPUŠTĚNÍ A ODSTAVOVÁNÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL

139. Řidič speciálního hnacího vozidla může vozidlo v průběhu směny opustit při dodržení stanovených podmínek v následujících případech:

- a) vzdálení se z řídící kabiny vozidla, kdy řidič provádí nutné činnosti spojené s výkonem služby v okruhu nejvýše 50 m od vozidla, ale jen pokud mu nic nebrání v návratu na SHV a pokud má toto vozidlo pod nerušeným dohledem a je zajištěno napájení hlavních vzduchojemů SHV. Jinak se i činnost ve vzdálenosti menší než 50 m od SHV považuje za vzdálení se od vozidla. Řidič přitom musí:
  - zajistit SHV proti ujetí,
  - zabrzdít vozidlo (soppravu) průběžnou brzdou UIC na tlak 3,5 baru v hlavním potrubí nebo přímočinnou brzdou; je-li SHV vybaveno pouze brzdou automobilového typu, musí být použita ruční brzda,
  - zajistit SHV proti vstupu cizí osoby (pokud na vozidle nezůstává jiný člen osádky SHV),
- b) vzdálení se od vozidla, kdy řidič provádí nutné činnosti spojené s výkonem služby ve vzdálenosti větší než 50 m od SHV. Řidič přitom musí:
  - vykonat všechny úkony jako v odstavci a),
  - zastavit spalovací motor případně stáhnout sběrač,
  - zajistit SHV (soppravu) proti ujetí,
- c) opuštění pracoviště během směny v ostatních odůvodněných případech. Základní ustanovení jsou uvedena v předpisu ČD D2. Řidič musí vykonat všechny úkony stanovené v odstavci a) nebo b) a to v závislosti na stejných podmínkách vzdálenosti od vozidla, jeho dohlednosti a návratu na něj a činnosti kompresoru.

V případech, kdy je nutno ve stanici provést úkony dle odstavce b), může osádka opustit SHV pouze se souhlasem nadřízeného (výpravčího případně vedoucího práce). Souhlas výpravčího si osádka SHV vyžádá buď přímo nebo prostřednictvím zaměstnance dopravní služby (signalisty, výhybkáře). Návrat na SHV musí jeho osádka neprodleně ohlásit.

Tvoří-li osádku SHV více zaměstnanců, pak se úkony dle odstavce a) nebo b) neprovádějí v případě, kdy na vozidle zůstává zaměstnanec s kvalifikací řidiče SHV.

Odchytky od ustanovení tohoto článku pro tratě se zjednodušeným řízením drážní dopravy stanoví předpis ČD D 3.

140. Při odchodu z kabiny SHV se členové osádky vzájemně vyrozumí o účelu odchodu, případně o rozsahu prací konaných na vozidle. Řidič nebo člen osádky nesmí potom manipulovat s ničím, co by mohlo ohrozit bezpečnost osob při jejich činnosti na vozidle.

141. Ostatní členové osádky speciálního vozidla smí opustit pracoviště jen se svolením vedoucího stroje (u SHV pro práce na trakčním vedení vedoucího práce). Řidič SHV smí opustit pracoviště v ŽST jen se svolením výpravčího (u MVTV i vedoucího práce) a při odstavení na kolejích ve správě jiných jednotek jen se svolením zaměstnance odpovídajícího za provoz na těchto kolejích (např. v DKV dozorce depa).

142. Za bezpečnost zaměstnanců ve smyslu čl. 140 a 141 odpovídá v souladu s předpisem ČD Op 16 vedoucí stroje (u SHV pro práce na trakčním vedení vedoucí práce). Nástup a výstup zaměstnanců ze speciálního vozidla se provádí pokud možno vždy z vnější strany dvojkolejné trati.

143. Speciální vozidla se odstavují:

- krátkodobě po ukončení práce, případně po nebo před přesunem na jiný úsek či k údržbě (maximálně 1 měsíc),
- dlouhodobě při zimním odstavení, opravách nebo z jiných příčin (déle než 1 měsíc).

144. Při odstavení SV musí vedoucí stroje (řidič) odstavit vozidlo na určenou kolej, ve smyslu příslušných ustanovení předpisů ČD D 1 a ČD D 2 je kryt a zajistit, aby nemohlo být uvedeno náhodně do pohybu (odstavení SV v kolejišti OJ se provádí dle příslušného provozního řádu této OJ). Dále musí speciální vozidlo uzamknout v přepravní poloze. O nutnosti sřezit speciální vozidlo nebo skupinu speciálních vozidel rozhoduje podle místních poměrů:

- u krátkodobého odstavení SV vedoucí práce spolu s provozovatelem speciálního vozidla,
- u dlouhodobého odstavení SV provozovatel SV.

145. Při odstavení speciálního vozidla musí vedoucí stroje (řidič) podle konstrukce vozidla vykonat všechny úkony, stanovené čl. 139 a návodem k obsluze příslušného typu vozidla, jež zakončí odpojením akumulátorové baterie, utažením ruční brzdy (dle předpisu ČD V 15/1, pokud provozní řád VJ či služebny neurčuje jinak), podložení kola dvěma klíny proti sobě a uzamknutím vozidla. Klíče odevzdá:

- v ŽST po domluvě s výpravčím na stanoveném místě nebo výpravčímu,
- v jiné služebně nebo OJ odpovědnému zaměstnanci, který je stanoven příslušným provozním řádem.

146. Při dlouhodobém odstavení mimo splnění příslušných ustanovení předpisů ČD D 1 a ČD D 2 rozhodne provozovatel speciálního vozidla o rozsahu

případné konzervace vozidla a plnění dalších podmínek vyplývajících z návodu pro jeho obsluhu a údržbu. Dlouhodobá odstavení SV musí být provozovatelem sledována a dokladována v provozní dokumentaci vozidla.

147. Bylo-li speciální vozidlo dlouhodobě odstaveno, je nutné před jeho uvedením do provozu ověřit zkouškou funkci všech jeho pracovních částí, jízd-ních režimů, brzd a zkontrolovat především elektrickou část podle ČSN 33 1500, 34 1510, 34 3100, 34 3110, 34 3205 a podle pokynů výrobce vozidla. Zkoušky vykoná osádka stroje pod dohledem zaměstnance provozovatele se zkouškou K 08 případně F 03 dle předpisu ČD Ok 2, který provedení zkoušek zaznamená do „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“.

148.- Neobsazeno.

Kapitola IV

Práce se speciálními vozidly a provoz v zimních podmínkách

A. PRÁCE SE SPECIÁLNÍMI VOZIDLY

149. Obecná bezpečnostní opatření stanoví předpis ČD Op 16 a tento předpis. Zvláštní ustanovení provozně-technického a technologického charakteru pro jednotlivé typy speciálních vozidel stanoví předpis ČD S 8/3.

150. Za bezpečnost zaměstnanců obsluhujících speciální vozidlo i pomocných zaměstnanců z hlediska železničního provozu a za uvedení koleje do provozuschopného stavu po ukončení prací odpovídá vedoucí práce (podle charakteru práce na dopravní cestě může být více vedoucích prací, z nichž každý řídí práce ve svém obvodu či úseku - dále vedoucí práce). Vedoucí stroje se proto řídí jeho pokyny i během práce speciálního vozidla.

Vzhledem k rozsahu a technologické složitosti prací na vyloučené koleji může být ustanoven i organizační zástupce zhotovitele, který odpovídá za zajištění ohlašovací povinností vedoucích prací v souvislosti se zahájením, přerušením a ukončením výluky (odpovědný zaměstnanec objednavatele výluky), včetně případných přechodných omezení v užívání součástí dráhy.

151. Při práci speciálních vozidel v ucelených technologických linkách je vedoucí práce (na jednom pracovišti může být zařazeno i několik speciálních vozidel) podřízen odpovědnému zástupci objednatele výluky. Rozsah odpovědnosti vedoucího práce i odpovědného zástupce objednatele výluky stanoví předpis ČD D 7/2. Není-li vedoucí práce současně odpovědným zástupcem objednatele výluky, který výluky zahajuje a končí, předá vedoucí práce před ukončením výluky kolej v provozuschopném stavu zástupci objednatele výluky např. zápisem v jeho služební knížce.

Pracuje-li speciální vozidlo samostatně - bez pomocných zaměstnanců - může být vedoucím práce vedoucí stroje. V případě, že to bude nutné pro zajištění bezpečnosti zaměstnanců, vyžádá si vedoucí stroje bezpečnostní hlídku. Výjimkou jsou SHV pro práce na trakčním vedení (viz čl. 53).

152. Vedoucí práce, pokud není současně odpovědným zástupcem objednatele výluky, musí informovat odpovědného zástupce objednatele výluky

o potřebě zajistit na dvoukolejné, vícekolejné a souběžné trati, aby vlaky jely po sousední koleji kolem pracovišť speciálních vozidel rychlostí určenou předpisem ČD D 2/81.

153. Vedoucí stroje musí před zahájením práce obdržet od vedoucího práce pracovní příkazy včetně upozornění na překážky pro vlastní práci stroje případně jejich označení a seznámit s nimi obsluhu speciálního vozidla - pracovního stroje.

154. Vedoucí stroje odpovídá za:

- technický stav, provozuschopnost a předepsanou údržbu speciálního vozidla,
- správnou obsluhu speciálního vozidla,
- dodržení předepsané technologie práce a bezpečnosti provozu z titulu činnosti speciálního vozidla,
- bezpečnost obsluhy při práci speciálního vozidla, jeho údržbě a opravách,
- kvalitu provedené práce a splnění pracovních příkazů,
- používání předepsaných osobních ochranných pracovních prostředků a pomůcek při práci všemi obsluhujícími zaměstnanci,
- vedení "Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla" dle přílohy 1,
- vybavení speciálního vozidla dle čl. 157.

155. Při práci speciálního vozidla na dvoukolejné, vícekolejné a souběžných tratích odpovídá vedoucí stroje za včasné odstranění pracovních částí speciálního vozidla z průjezdného průřezu sousední koleje (sousedních kolejí). Vedoucí stroje je povinen skutečnost, že pracovní části vozidla budou při jeho práci zasahovat do průjezdného průřezu sousední koleje (sousedních kolejí), nahlásit vedoucímu prací vždy před zahájením práce speciálního vozidla. Za způsob zajištění bezpečnosti dopravy, za postavení bezpečnostních hlídek a včasnou informovanost o jízdách vlaků odpovídá vedoucí práce.

156. Vedoucí práce smí dovolit zasahování pracovních částí speciálního vozidla do průjezdného průřezu sousední koleje pouze v případě, bude-li zajištěna bezpečnost dopravy. Na základě dopravní situace, místních a traťových poměrů určí vedoucí práce způsob podávání informací o jízdách vlaků. Obsluha speciálního vozidla může být o jízdách vlaků informována těmito způsoby:

- bezpečnostní hlídkou na pracovišti speciálního vozidla pomocí optických a akustických návěstí dle předpisu ČD D 1,
- radiotelefonicky předsunutou bezpečnostní hlídkou,
- telekomunikačním prostředkem, prostřednictvím výpravčího hlášení o předvídaných odjezdech vlaků dle předpisu ČD D 2,
- jiným speciálním výstražným zařízením.

V případě, že není možné bezpečnost provozu z různých důvodů plně zajistit, musí být sousední kolej vyloučena.

157. Speciální vozidlo se smí používat jen způsobem nebo k účelům, pro něž je příslušnou přílohou předpisu ČD S 8/3 případně technickými podmínkami určeno. Musí být vybaveno nářadím a příslušenstvím dle technických podmínek, nutnými náhradními díly, návěstidly dle předpisu ČD D 1, přílohy 2, předpisy a pomůckami dle předpisů ČD D 2, přílohy 1 a Op 16 (náplň lékárničky stanoví Vyhláška č. 173/95 Sb. a příloha č.1, Věstníku ČD č. 7/2002 „Opatření generálního ředitele ČD s.o. o zdravotní péči o zaměstnance“ č.j. 60 048/2001 - O 10). Za

dodržení těchto podmínek odpovídá vedoucí stroje, u SHV pro práce na trakčním vedení vedoucí práce.

158. Přeprava osob na speciálním vozidle - pracovním stroji na pracoviště a zpět je povolena jen s výslovným souhlasem vedoucího stroje resp. u SHV - pracovního stroje řidiče (přitom u SHV určených k přepravě osob počet přepravovaných osob stanoví technické podmínky).

Za bezpečnost přepravovaných osob odpovídá u činných SHV řidič, u SHV pro práce na trakčním vedení vedoucí práce, u ostatních speciálních vozidel vedoucí stroje. Po dobu práce speciálního vozidla je zakázáno, aby se na něm nebo v jeho blízkosti zdržovaly osoby, které je neobsluhují a nemají jinou související funkci během jeho činnosti.

159. Při přesunu speciálního vozidla musí být všechny jeho pracovní části uvedeny do přepravní polohy a zajištěny podle návodu na obsluhu příslušného speciálního vozidla. Do přepravní polohy se musí speciální vozidlo uvést i při výjezdu na místo práce a zpět a při manipulaci ve stanici, je-li nebezpečí, že by se v pracovní poloze střetlo některými svými částmi s pevným zařízením nebo vozidly na sousední koleji. Za dodržení těchto ustanovení odpovídá vedoucí stroje nebo doprovod, u SHV jeho řidič.

160. Jízda vozových jeřábů v mezistaničním úseku je povolena pouze v přepravní poloze. Místní posun a jízda na pracovišti po vyloučené koleji je povolena i v pracovní poloze, nemůže-li dojít ke střetnutí některých jeho částí s pevným zařízením nebo s vozidly na sousední koleji. S jeřáby se smí posunovat pod trakčním vedením, které je pod napětím, jen se spuštěným výložníkem.

161. Zvedání výložníku, vystupování na konstrukci jeřábu, do vyvýšených kabin strojníků a na konstrukci speciálního vozidla, jakož i zahájení práce speciálního vozidla je povoleno pouze na rozkaz vedoucího stroje (vedoucího jeřábu) po splnění podmínek daných příslušnými normami (ČSN ISO 12480-1 a 34 3109). Splnění těchto podmínek je též nutno dodržet při spuštění hrabacího zařízení čističek šterkového lože a strojů obdobné konstrukce.

162. Pro upozornění zaměstnanců obsluhujících speciální vozidla na nebezpečí při přiblížení se k částem trakčního vedení pod napětím musí být na speciálním vozidle u všech výstupů na konstrukci nebo do kabiny ve výši 3,5 m nad temenem kolejnice vyznačeny oboustranně červenou barvou dva vodorovné pruhy a bezpečnostní tabulka č. 0111 podle ČSN 34 3510 ("Výstraha - životu nebezpečné přibližovat se k trakčnímu vedení").

163. Před každým naložením svazkem kolejových polí musí být speciální podvozek prohlédnut oprávněným zaměstnancem viz - předpis ČD S 8/3.

164. Neobsazeno.

B. PROVOZ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH

165. Vzduchové zařízení SHV je nutné v zimním období častěji odvodňovat a zařízení u SHV k tomu uzpůsobených naplnit lihem (protimrazové čerpadlo). Doporučuje se za provozu ponechat trvale pootevřený odvodňovací kohout mezi chladiče kompresoru. Po odstavení SHV je rovněž vhodné ponechat otevřené ostatní odvodňovací kohouty.

166. Rozmrazování agregátů a částí SHV případně i SV - pracovních strojů je možné provádět pouze způsobem, který vylučuje jejich poškození. Při použití otevřeného ohně je potřebné dodržet všechna protipožární opatření včetně dosažitelnosti hasících přístrojů.

167. Za nízkých teplot klesá kapacita akumulátorových baterií a proto je třeba zajistit jejich časté dobíjení.

168. Za sněžení a námrazy je třeba častým čištěním světil SHV udržovat dobrou viditelnost návěstních světél.

169. Sněhové závěje je zakázáno prorážet speciálními vozidly, pokud k této činnosti nejsou tato vozidla určena.

170. U SHV s elektrickým přenosem výkonu je nutné při sněžení za jízdy i za stání vozidla ponechat v činnosti ventilátory chlazení trakčních motorů.

171. Startovat studený spalovací motor nebo opakovat jeho start je možné jen za dodržení podmínek stanovených v návodu na obsluhu stroje (např. spouštět nejvýše 3x po sobě, a to krátkodobě 15 až 20 sekund, mezi jednotlivými starty je nutné dodržet interval 20 až 40 sekund).

172. Doporučený teplotní režim práce spalovacího motoru musí řidič SHV udržovat:

- u motorů chlazených kapalinou cloněním chladících článků a
- u motorů chlazených vzduchem clonami v přívodu chladícího vzduchu tak, aby nedošlo k jízdě s podchlazeným spalovacím motorem.

173. Uvázne-li SHV v závěji, je nutné ponechat v provozu ventilátory chlazení trakčních motorů.

174.-176. Neobsazeno

Kapitola V Sledování výkonů speciálních vozidel

177. Provozovatel speciálního vozidla je povinen vést „Provozní záznam speciálního vozidla“ podle přílohy 3, tj. záznam (přehled) denních nasazení a výkonů stroje. Provozní záznam musí dále obsahovat i údaje o místě a době nasazení a o případných závadách mimo závad kategorie porucha (viz čl. 180). Poruchy speciálního vozidla včetně způsobu jejich odstranění zaznamenává vedoucí stroje do "Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla".

178. Provozní záznam dle čl. 177 musí obsahovat rovněž údaje o přesunech speciálního vozidla a to dobu přesunu, jeho způsob (např. vlastní

silou nebo zařazením do vlaku č. ...) a jeho počáteční a cílovou stanici. V případě přesunu SHV vlastní silou se uvede i jméno řidiče SHV.

179. Neobsazeno.

Kapitola VI

Poruchy, vykolejení a mimořádné události speciálních vozidel

180. Při provozu speciálních vozidel mohou mimo událostí vyjmenovaných předpisem ČD D 17 (související články z předpisu ČD D 17 pro řidiče SHV jsou uvedeny v příloze 22), který současně stanoví i postup při jejich hlášení a šetření, nastat tyto závady:

- porucha speciálního vozidla, jejímž následkem je pouze neschopnost stroje plnit funkce v rozsahu daném jeho technickými podmínkami delší než 30 minut; pokud je taková závada odstraněna při činnosti stroje do 30 minut, jedná se o drobnou poruchu,
- vykolejení speciálního vozidla na vyloučené koleji (viz čl. 181 tohoto předpisu),
- poškození speciálního vozidla způsobené jeho nesprávnou obsluhou případně třetí osobou.

181. Za vykolejení speciálního vozidla na vyloučené koleji se považuje každý případ, při němž styčná plocha kola speciálního vozidla opustí temeno hlavy kolejnice s výjimkou:

- technologicky nutných případů (manipulace se speciálními podvozky, manipulace s kolejovými adaptéry při nakolejování dvoucestných vozidel apod.),
- případů vykolejení při práci speciálního vozidla - pracovního stroje lehkého provedení (s hmotností na nápravu nejvýše 10 t, např. PÚŠL 71). V takovém případě musí být speciální vozidlo - pracovní stroj prohlédnut a jeho pojezd na místě nebo po návratu z vyloučené koleje v přílehlé stanici proměřen zaměstnancem s odbornou zkouškou K 08 nebo F 03 podle Ok 2 případně zaměstnancem DKV s odpovídající kvalifikací. Výsledek prohlídky a proměření tento zaměstnanec zaznamená do „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“,
- případů nadzvednutí nápravy či kola nad temeno kolejnice při práci speciálního vozidla - pracovního stroje, po němž náprava či kolo dosedne zpět na temeno kolejnice.

182. Při všech závadách mimo poruch prohlédne vozidlo na místě vedoucí stroje (u SHV pro práce na trakčním vedení a FS 3 strojvedoucí nebo řidič) a zjistí, zda je způsobilé k přepravě a určí podmínky dopravy včetně rychlosti jízdy do přílehlé železniční stanice a nezbytná bezpečnostní opatření a tato zapíše do „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“. Sjízdnost místa vzniklé události posoudí na vyloučené koleji vedoucí prací a na provozované koleji oprávněný pracovník SDC.

183. Po každém vykolejení speciálního vozidla mimo výjimek uvedených v čl. 181 je jeho provozovatel povinen postupovat podle Vyhlášky č. 173/95 Sb., zajistit technickou kontrolu a proměření jeho pojezdových částí, a to před započetím jakékoliv další činnosti speciálního vozidla. Technickou kontrolu provede za účasti zástupce provozovatele speciálního vozidla zaměstnanec s kvalifikací dle

části třetí, kapitoly I tohoto předpisu. Výsledek technické kontroly a proměření pojezdových částí včetně posouzení další způsobilosti speciálního vozidla k dopravě zaznamená do "Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla", u SHV i do „Průkazu způsobilosti“ a projedná s provozovatelem stroje další postup. Provozovatel je povinen uskutečnění a výsledek prohlídky zaznamenat i do "Provozní knihy speciálního vozidla".

Bez technické kontroly a proměření je možné vozidlo pouze přepravit do železniční stanice přilehlé k místu vykolejení dle čl. 182.

184. Poruchy, vykolejení dle čl. 181 a poškození speciálních vozidel mimo událostí stanovených předpisem ČD D 17 šetří a uzavírá ve své kompetenci provozovatel stroje. V případě, že následkem poruchy není stroj schopen při práci plnit v plném rozsahu všechny požadované technologické úkony, je provozovatel speciálního vozidla povinen projednat neprodleně další postup pracovní činnosti stroje s objednatelem práce.

185. Poškození speciálního vozidla způsobené jeho nesprávnou obsluhou šetří a uzavírá provozovatel SV. Poškození SV způsobené třetí osobou musí vedoucí stroje (zaměstnanec, který poškození zjistil) obdobně jako v případě mimořádné události dle Zákona č. 266/94 Sb. oznámit Policii ČR.

186. Pro určení rozsahu škody a pro předběžné určení způsobu zprovoznění násilně poškozeného speciálního vozidla ve smyslu čl. 180 svolává jeho provozovatel po dohodě s šetřícím orgánem ČD případně i Policie ČR komisionální prohlídku vozidla za účelem posouzení stavu vozidla a stanovení předběžného rozsahu škody. Komisionální prohlídky se vždy zúčastní zástupce provozovatele (případně i vlastníka) speciálního vozidla se zkouškou K 08 nebo F 03 podle předpisu ČD Ok 2 a určený zaměstnanec ČD, případně i zástupci dalších subjektů. Z komisionální prohlídky se sepiše protokol dle přílohy 16, který všichni zúčastnění vlastnoručně podepíší (nedovoluje se z jednání sepsat záznam a ten dodatečně rozesílat). Tento protokol slouží jako podklad pro případné řízení o náhradě škod nebo pro trestní řízení.

187. O všech závadách v provozu speciálních vozidel mimo drobných poruch musí být bezprostředně informován provozovatel stroje a tyto závady musí vedoucí stroje (u SHV pro práce na trakčním vedení a FS-3 vedoucí práce) zaznamenat do „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“. Došlo-li k poškození některého UTZ ve smyslu Vyhlášky č. 100/95 Sb. případně k poškození speciálního vozidla působením některého UTZ musí být ihned informován i Drážní úřad.

188.-189. Neobsazeno.

ČÁST TŘETÍ

ÚDRŽBA A OPRAVY SPECIÁLNÍCH VOZIDEL

Kapitola I Údržba a opravy

A. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

190. Údržba a opravy speciálních vozidel jsou činnosti, které je jeho provozovatel povinen průběžně zajišťovat v takovém rozsahu, aby byly po celou dobu životnosti vozidel zachovány jejich užité vlastnosti, bezpečnost a spolehlivost provozu i jejich technické parametry.

191. Údržba a opravy speciálních vozidel jsou zaměřeny do dvou oblastí:

- a) údržba a opravy pojezdových částí a ostatních dílů a celků speciálních vozidel bezprostředně ovlivňující jejich provoz na tratích a tím i bezpečnost železniční dopravy, které zajišťuje provozovatel v souladu s Vyhláškou č. 173/95 Sb. a tímto předpisem,
- b) údržba a opravy pracovních částí a celků speciálního vozidla - pracovního stroje, ovlivňujících jeho technologické parametry a pracovní výkonnost a spolehlivost, o nichž tento předpis s výjimkou čl. 192 a 243 až 245 podrobněji nepojednává. To se však netýká zařízení, omezujících pohyb částí strojů vůči sousední koleji či trakčnímu vedení, varovných zařízení a zapisovacích zařízení, pořizujících záznam parametrů provedené práce stroje, která bezprostředně bezpečnost železniční dopravy ovlivňují; jejich prohlídky a opravy se provádějí podle oddílu C této kapitoly.

192. Údržbu a opravy pracovních částí podle čl. 191b s výjimkou

- nosných částí pracovních celků strojů a
- zařízení, omezujících z bezpečnostních důvodů pohyb částí strojů vůči sousední koleji či trakčnímu vedení

provádí nebo zajišťuje provozovatel podle pokynů a doporučení výrobce speciálního vozidla uvedených v technické dokumentaci. Plánované opravy pracovních částí SV jsou prováděny zpravidla v zimním období - tak zvané roční opravy. Pokud u některých tažených speciálních vozidel a speciálních podvozků (např. vozů s válečkovou dráhou, vozů souprav SDK, PTO, vozů pro přepravu pražců k SUM) nejsou výrobcem rozsah a lhůty preventivních prohlídek stanoveny, zajistí provozovatel opravu nejmeně 1x ročně v rozsahu stanoveném na základě skutečného technického stavu pracovních částí vozidla, zjištěného prohlídkou.

Měřicí a zapisovací zařízení pořizující grafický záznam snímáných parametrů o provedené úpravě směrové a výškové polohy koleje podléhají pravidelnému seřízení nebo kalibraci a kontrolám zaměstnanců ČD podle ustanovení předpisu ČD S 8/3.

Údržbu a opravy částí speciálních vozidel, která jsou určenými technickými zařízeními, zajišťuje provozovatel v souladu s částí B této kapitoly a podle pokynů výrobce.

193. Stupně údržby a oprav u speciálních vozidel podle čl. 191a zpravidla jsou:

- provozní (denní) ošetření PO,
- preventivní prohlídka P1,
- preventivní prohlídka P2,
- periodická oprava - revize REV,
- neplánované opravy.

Provozní ošetření PO a preventivní prohlídky P1 provádí osádka speciálního vozidla v místě jeho nasazení.

Preventivní prohlídky P2 provádí osádka stroje ve spolupráci s dílenskými pracovníky v dílně a její rozsah se upřesní podle skutečného technického stavu vozidla. Tato prohlídka je u SV-pracovních strojů zpravidla spojena s roční opravou pracovních částí SV podle článku 191b, která se provádí v rozsahu, upřesněném inspekční prohlídkou, vykonanou před odstavením stroje do roční opravy.

Periodické opravy - revize REV jsou prohlídky a opravy, které se na speciálních vozidlech provádějí v rozsahu a lhůtách, stanovených tímto předpisem, oddílem G této kapitoly.

Neplánované opravy jsou vyvolány v provozu se vyskytnuvšími závadami a poruchami, násilným poškozením, nehodovou událostí apod. Jejich rozsah se stanoví vždy na základě prohlídky a ověření skutečného technického stavu.

U některých SV se využívají odlišné stupně údržby a oprav např. preventivní prohlídky PP a roční prohlídky RP; tyto stupně jsou stanoveny v části třetí tohoto předpisu.

194. Vizuální kontrolu pojezdových částí provádí obsluha speciálního vozidla v rámci provozního ošetření PO. Při ní prohlédne rám stroje, elementy vypružení a tlumení náprav, dvojkolí nebo kola, táhlové a narážecí ústrojí případně závěsné zařízení pro připojení vozidel (přívěsu). V rámci provozního ošetření PO zkontroluje i zavěšení pracovních celků a částí v přepravní poloze včetně prvků jejich zajištění.

195. Speciální vozidla podléhají pravidelným technickým kontrolám, při nichž se ověřuje jejich technický stav ve smyslu Vyhlášky č. 173/1995 Sb. Rozsah technické kontroly stanoví příloha č. 6 uvedené vyhlášky.

196. Technickou kontrolu (dále jen TK) speciálních hnacích vozidel ve vlastnictví ČD včetně vyhotovení „Zápisu o TK SHV“ vykonávají pouze zaměstnanci pověřeni náměstkem GR ČD, pro dopravní cestu. Výsledek TK zaznamenají do „Zápisu o technické kontrole speciálního hnacího vozidla“ (příloha 17) a do průkazu způsobilosti vozidla. Kopie zápisů všech provedených TK jsou trvalou přílohou Provozní knihy (viz příloha 2). U SHV, jejichž provozovatelem je OJ ČD, vyznačí zaměstnanec provádějící TK provedení TK na SHV kontrolní nálepkou dle přílohy 19. Po TK s výsledkem „nevyhovujícím“ je SHV neschopné provozu. Po odstranění závad musí provozovatel požádat o novou TK.

197. Technickou kontrolu ostatních speciálních vozidel (mimo SHV - viz čl. 196) ve vlastnictví ČD včetně vyhotovení „Zápisu o TK SV“ vykonávají pouze zaměstnanci provozovatele určení výnosem ředitele O 13. Výsledek TK uvedení zaměstnanci zaznamenají do „Zápisu o technické kontrole speciálního vozidla“ (viz příloha 18 tohoto předpisu a u spec. podvozků ZPK viz předpis ČD S 8/3) a současně její provedení vyznačí provozovatel na určené místo vozidla dle přílohy 21. Kopie zápisů všech provedených TK jsou trvalou přílohou provozní dokumentace vedené o STV. Po TK s výsledkem „nevyhovujícím“ je SV neschopné provozu. Po odstranění závad musí provozovatel požádat o novou TK.

198. Udržovací řád závisí na konstrukci a charakteru technologického využití speciálního vozidla a je proto značně rozdílný u:

- a) speciálních vozidel - pracovních strojů (viz oddíl C této kapitoly) mimo SHV konstrukčně odvozených od hnacích vozidel či STV konstrukčně odvozených od tažených kolejových vozidel (viz čl. 199 této kapitoly); výjimkou jsou:
  - vozidla historická - u nichž se udržovací řád nevypracovává a vykonávají se jen provozní ošetření PO (denně), roční opravy v potřebném rozsahu zjištěném inspekční prohlídkou a revize REV dle tohoto předpisu,
  - stroje pro odstraňování sněhu (skupina údržby Va, Vb dle přílohy 23) u nichž se vykonává provozní ošetření PO, oprava v potřebném rozsahu zjištěném inspekční prohlídkou před nasazením stroje do (zimního) provozu a revize REV v rozsahu stanoveném tímto předpisem,
- b) SHV - pracovních strojů sloužících převážně jako zdroj tažné síly (viz oddíl D této kapitoly),
- c) dvoucestných vozidel a SHV zvláštní konstrukce (viz oddíl E této kapitoly),
- d) speciálních tažených vozidel:
  - vybavených táhlovým a narážecím ústrojím normální stavby, u nichž se využívá udržovací řád platný pro nákladní případně osobní vozy - viz čl. 199 této kapitoly,
  - STV nevybavených narážecím a táhlovým ústrojím normální stavby (viz čl. 222 této kapitoly),
  - SV s vlastním pohonem, která nesplňují náležitosti SHV (např. UWG, Minima - viz oddíl E této kapitoly),
- e) speciálních podvozků (viz oddíl F této kapitoly).

V oddílech C, D, E a F této kapitoly jsou uvedeny obecné udržovací řady pro speciální vozidla - základní rozsahy a lhůty jednotlivých stupňů údržby a oprav. S ohledem na konkrétní podmínky nasazení a využití strojů může jejich provozovatel stanovit kratší lhůty proběhů mezi jednotlivými prohlídkami nebo větší rozsah údržby či oprav.

Periodickým opravám - revizím REV nejméně ve lhůtách stanovených v oddíle G této kapitoly podléhají všechna speciální vozidla s výjimkou SV konstrukčně odvozených od kolejových vozidel dle čl. 199.

Přehled systémů údržby speciálních vozidel je uveden v příloze 23 tohoto předpisu.

199. Údržba, prohlídky a opravy **SHV** konstrukčně odvozených od hnacích vozidel (MVTV, FS-3 apod.) se řídí udržovacím řádem pro hnací vozidla, od nichž byla SHV odvozena nebo z nichž vznikla, v přiměřeném rozsahu. Obdobně se postupuje i při údržbě, prohlídkách a opravách celků z hnacích vozidel (např.

podvozky, dvojkolí) využitých na SHV. Úpravy lhůt prohlídek a oprav případně doplnění jejich rozsahu stanoví příslušná příloha předpisu S 8/3.

STV, vzniklá rekonstrukcí nebo konstrukčně odvozená od tažených kolejových vozidel (ubytovací vozy, vozy s válečkovou dráhou, laníčkovací vozy apod.), mající charakter vozů normální stavby, podléhají systému údržby a udržovacím řádům stanoveným dle přílohy č. 23 tohoto předpisu takto:

- na vozech odvozených od osobních vozů mimo vozů měřících se provádějí každé 2 roky velká prohlídka (V) a každých 6 let vyvazovací oprava (VY) - rozsah opravy stanoví předpis ČD V 68,
- na vozech odvozených od nákladních vozů se provádějí každé 4 nebo 6 roků (podle typu) revizní opravy vozů REV rozsah opravy stanoví předpis ČD V 67,
- na měřících vozech s přepravní rychlostí:
  - ≤ 120 km/h se provádí velká prohlídka (V) po 2 letech, vyvazovací oprava (VY) po 6 letech, hlavní oprava (H) po 12 letech,
  - >120 km/h se provádí velká prohlídka (V) po 1 roce, vyvazovací oprava (VY) po 4 letech, hlavní oprava (H) po 12 letech.

Rozsah periodických prohlídek V, VY, H a G stanoví předpis V 68.

Při údržbě, prohlídkách a opravách celků SV převzatých z ŽKV se opravy, údržba a proměřování řídí dle způsobu údržby, oprav a proměřování celků vozidel z nichž SV vznikla. K této činnosti musí mít opravna vydán certifikát technické způsobilosti. Při opravách se využije technická dokumentace a technologické postupy platné pro původní typ vozidla v přiměřeném rozsahu.

200. U dlouhodobě odstavených SV se preventivní prohlídky ani plánované opravy ve stanovených lhůtách neprovádějí; před znovuzařazením do provozu musí být na takovém SV provedena preventivní prohlídka nejméně v rozsahu preventivní prohlídky P1, v případě odstavení déle jak 6 měsíců technická kontrola dle Vyhlášky č. 173/95 Sb.

201. Plánované, neplánované a periodické opravy (revize) vyjmenovaných částí speciálních vozidel provozovaných na tratích ve správě ČD, tj. částí, které zejména při jejich dopravě bezprostředně ovlivňují bezpečnost železničního provozu, mohou vykonávat pouze dodavatelé (opravny), mající platný **Certifikát technické způsobilosti dodavatele** k takové činnosti vydaný ČD GR O 12, Certifikačním střediskem (viz kapitola II této části).

Vyjmenovanými částmi SV jsou: rámy speciálních vozidel a nosné části jeho pracovní nástavby, rámy podvozků, nápravy případně kola, jejich zavěšení nebo uložení, vypružení a tlumení, brzdová zařízení a jeho prvky (výjimky u SV s automobilovou brzdou - viz předpis S 8/3), táhlové a narážecí ústrojí, registrační rychloměry, návěštní opakovací, kontrolní sběrače a pracovní plošiny pevné a pohyblivé, varovná zařízení a zařízení, omezující z bezpečnostních důvodů pohyb částí strojů vůči sousední koleji či trakčnímu vedení.

Certifikát musí mít i dodavatel, který zajišťuje zjišťování hmotností na kola (vážení stroje), proměřování rámu stroje, podvozků, dvojkolí včetně jízdního obrysu kol a strojů.

Výjimkou jsou periodické opravy revize REV SV s nápravami konstrukce MUV 69 a automobilovou brzdou, pro něž může být Certifikát technické způsobilosti dodavatele s ohledem na rozsah prací (viz článek 233) nahrazen oprávněním vydaným O 13.

202. Údržbu a opravy je možno provádět pouze na speciálních vozidlech, zabezpečených proti pohybu nebo najetí jiných vozidel. V případě takové činnosti v kolejišti, pohybují-li se po sousedních kolejích vozidla, musí být u každého SV, na němž se pracuje, postavena bezpečnostní hlídka.

203. Pokud se na údržbě či opravách speciálního vozidla podílí více zaměstnanců a jejich pracoviště nejsou dostatečně přehledná, musí vedoucí stroje učinit taková opatření proti uvedení stroje nebo jeho části do činnosti, která dostatečně zajistí jejich bezpečnost. Na ovládací elementy vozidla se zavěsí vhodná tabulka nebo štítek s výstražným textem, např. „Pozor, na zařízení se pracuje“.

204. Vedoucí stroje stručně zaznamenává vykonané opravy na stroji do „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“. Obdobně do této knihy zaznamená i provedené preventivní prohlídky (údržbu stroje většího rozsahu, ne provozní ošetření).

Vykonané plánované opravy, periodické opravy pojezdu (revize) a neplánované opravy většího rozsahu zaznamená určený zaměstnanec provozovatele speciálního vozidla nebo opravna (viz čl. 245) do „Provozní knihy speciálního vozidla“.

205. Provozovatel SV je povinen 1x za dva roky ověřit shodu naměřených hodnot provozních tlakoměrů SV s kontrolním tlakoměrem ve smyslu předpisu M 15 a provedenou kontrolu na tlakoměru vyznačit.

206. Neobsazeno.

B. PRAVIDELNÉ PROHLÍDKY, OPRAVY A ZKOUŠKY UTZ

207. Pravidelné prohlídky, opravy a zkoušky určených technických zařízení (UTZ) mohou provádět pouze právnické osoby, určené MD a oznámené ve Věstníku dopravy, v intervalech stanovených Vyhláškou č. 100/1995 Sb. Všechna UTZ využívaná na speciálních vozidlech provozovaných na ČD musí mít platný průkaz způsobilosti vystavený DÚ.

208. Při výměně tlakových jímek na speciálním vozidle musí provozně-technické parametry instalovaného tlakového zařízení posoudit právnická osoba určená MD.

209. Neobsazeno.

C. UDRŽOVACÍ ŘÁD SPECIÁLNÍCH VOZIDEL-PRACOVNÍCH STROJŮ

210. Udržovací řád SV - pracovních strojů (skupina údržby strojů I.a, I.b, VI, X.b, XI.a, XI.b dle přílohy 24) zahrnuje mimo provozního ošetření PO, které denně provádí osádka stroje v místě nasazení, preventivních prohlídek P1, P2 i periodickou opravu-revizi REV prováděných ve lhůtách stanovených přílohou 23 tohoto předpisu (lhůty do P1 a P2 jsou uvedeny ve dnech provozu stroje). Povolené tolerance dodržení lhůt prohlídek a oprav jsou u:

- preventivní prohlídky P1 ± 10 %
- preventivní prohlídky P2 stanoví čl. 213 tohoto předpisu
- periodické opravy - revize REV stanoví čl. 232 tohoto předpisu.

211. Minimální rozsah denního ošetření **PO** u SV - pracovních strojů záleží na jeho koncepčním uspořádání a konstrukci a obecně jej tvoří:

- a) kontrola těsnosti motorů a pracovních částí hydraulické soustavy, včetně příslušných náplní,
- b) vizuální kontrola:
  - vypružení,
  - skříňní nápravových ložisek a převodovek, jejich těsnosti a zabarvení (nedošlo-li k přehřátí), u náprav typu MUV 69 vizuální kontrola dotažení matic pojezdových kol,
  - kontrola jízdních ploch dvojkolí (nejsou-li plochá či vadná místa), kontrola jejich zabarvení,
  - spráhel a zkouška pohyblivosti táhlového ústrojí,
- c) kontrola brzdy zahrnující:
  - kontrolu funkce ruční (zajišťovací) brzdy - chodu částí brzdy a dolehnutí třecích prvků brzdy,
  - kontrolu stavu a tloušťky brzdových špalíků nebo celistvých zdrží - nepřipustné opotřebení viz předpis ČD V 15/I či brzdového obložení kotoučových brzd - min. tloušťka obložení je 6 mm,
  - kontrolu zdvihu pístnic brzdových válců špalíkové brzdy při plném zabrzdění (dovolený zdvih nesmí překročit 3/4 maximálního zdvihu, udaného na vozidle případně v jeho technické dokumentaci),
  - odvodnění tlakových jímek,
- d) kontrola elementů zajišťujících pracovní části v přepravní poloze, ověření jejich funkce,
- e) kontrola funkce zapisovacího nebo měřícího zařízení, pořizujícího záznam parametrů provedené práce,
- f) promazání stroje dle mazacího plánu,
- g) kontrola přetěžovacích zařízení a omezovačů (vychýlení nebo zdvihu) pracovních částí stroje, je-li jimi stroj vybaven,
- h) dodržení ustanovení přílohy 15 tohoto předpisu,

U SHV - pracovních strojů se navíc provede i:

- i) promazání a vizuální kontrola kloubových hřídelů,
- j) odvodnění všech prvků zdrojové skupiny tlakového vzduchu,
- k) kontrola funkce přidavné a pracovní brzdy,
- l) kontrola funkce pískovacího zařízení,
- m) kontrola správné činnosti záznamového zařízení registračního rychloměru,

212. Minimální rozsah preventivní prohlídky **P1** u SV - pracovních strojů obecně je jako při provozním ošetření PO (viz čl. 211) a dále:

- a) odstranění závad dle údajů „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“,
- b) kontrola těsnosti tlumičů vypružení,
- c) kontrola funkce zařízení, omezujících pohyb pracovních částí strojů vůči sousední koleji či trakčnímu vedení a varovného zařízení,
- d) vizuální kontrola zajišťovacích prvků pracovních částí stroje na poškození (praskliny apod.),
- e) prověření úplnosti výbavy vozidla návěstmi a pomůckami,
- f) vyčištění kabiny včetně skříňky náradí.

U SHV - pracovních strojů se navíc provede i:

- g) kontrola stavu náplní a upevnění všech převodovek,
- h) doplnění náplní ostřikovačů oken jízdní kabiny, očištění lišt stěračů,
- i) kontrola dveří jízdních kabin, promazání jejich zámků a závěsů, promazání vedení posuvných oken.

213. Minimální rozsah preventivní prohlídky **P2** u SV - pracovních strojů, která se zpravidla provádí v dílnách a která zčásti musí být provedena na prohlížečím kanále, zahrnuje úkony preventivní prohlídky P1 (viz čl. 212) a dále:

- a) očištění rámu speciálního vozidla a rámu jeho podvozků a jejich vizuální prohlídka na trhliny,
- b) dotažení všech upevňovacích šroubů,
- c) kontrola elementů vypružení na trhliny, kontrola vůlí pružnic (vinutých pružin),
- d) kontrola upevnění tlumičů vypružení,
- e) vizuální prohlídka dvojkolí na trhliny, kontrola zavěšení a vedení náprav včetně kontrolы vodicích ploch na trhliny, promazání vodicích ploch,
- f) vizuální kontrola táhlového ústrojí na trhliny,
- g) dotažení šroubů upevnění nárazníků, promazání nárazníků a šroubovky,
- h) seřízení zařízení, omezujících pohyb pracovních částí strojů vůči sousední koleji či trakčnímu vedení,

U SHV - pracovních strojů se dále provede i:

- i) kontrola a dotažení kloubů kardanových hřídelů,
- j) kontrola stavu oleje v nápravových převodovkách,
- k) kontrola vůle na vstupu nápravových převodovek,
- l) kontrola torzních vzpěr na trhliny a jejich celková prohlídka,
- m) kontrola upevnění jízdních a pracovních kabin stroje,
- n) kontrola lanového propojení na SHV pro zajištění šuntovací schopnosti vozidla,
- o) vnější očištění stroje.

Preventivní prohlídka P2 SV-pracovních strojů se mimo lhůty stanovené přílohou 23 tohoto předpisu provádí zpravidla s roční opravou pracovní částí stroje nebo před TK v termínech dle Vyhlášky č. 173/1995 Sb.. Minimální rozsah preventivní prohlídky P2 je proto obecně podřízen následné technické kontrole a nad tento rozsah se provedou ještě:

- vizuální kontrola a promazání vzájemného uložení rámu vozidla a podvozků u podvozkových vozidel bez demontáže,
- seřízení zapisovacího či kalibrace měřícího zařízení, pořizujícího záznam parametrů polohy koleje po její úpravě případně záznam jiných technologických údajů,
- kontrola případně obnovení červeného nátěru koncovek hlavního brzdového potrubí a prvků zajištění pracovních částí v přepravní poloze a žlutého nátěru koncovek pracovního potrubí,
- kontrola případně obnovení či aktualizace nápisů na stroji a na jeho tabulkách.

Při každé druhé preventivní prohlídce P2 SHV - pracovního stroje vybaveného elektronickým rychloměrem HS 998 se provede jeho kontrola dle čl. 100 a 101.

Pro údržbu a opravy rychloměrů SHV popsaných v předpisu ČD V 8/II platí ustanovení uvedeného předpisu s tím, že:

- pro SHV-pracovní stroje přestavěné z motorových vozů platí předpis ČD V 8/II bez výjimky,
- u ostatních SHV-pracovních strojů se provádí jen hlavní oprava rychloměru (TH) 1 x za dva roky.

214. - 215. Neobsazeno.

**D. UDRŽOVACÍ ŘÁD SHV - PRACOVNÍCH STROJŮ SLOUŽÍCÍCH PŘEVÁŽNĚ
JAKO ZDROJ TAŽNÉ SÍLY A STV BEZ TÁHLOVÉHO A NARÁZECÍHO
ÚSTROJÍ NORMÁLNÍ STAVBY (typu PV, PVK)**

216. Udržovací řád SHV - pracovních strojů sloužících převážně jako zdroj tažné síly s provozní rychlostí do 40 km/h (skupina strojů II.b, XI.a dle přílohy 24) a nad 40 km/h (skupina strojů II.a, XI.b dle přílohy 24) zahrnuje mimo provozního ošetření PO, které denně provádí řidič SHV, preventivních prohlídek P1, P2 i periodickou opravu - revizi REV prováděných ve lhůtách stanovených přílohou 23 tohoto předpisu (lhůty do preventivních prohlídek P1 a P2 jsou uvedeny ve dnech provozu stroje). Povolené tolerance dodržení lhůt oprav jsou $\pm 10\%$.

217. Udržovací řád pro odvozená tažená vozidla (typu PV, PVK) od motorových vozíků bez táhlového a nárazecího ústrojí normální stavby (MUV 69) stanoví čl. 222.

218. Minimální rozsah denního provozního ošetření PO u SHV sloužících jako zdroj tažné síly je shodný s rozsahem, uvedeným v čl. 211 mimo bodů d, e.

219. Minimální rozsah preventivní prohlídky P1 u SHV sloužících jako zdroj tažné síly je shodný s rozsahem, uvedeným v čl. 212 mimo bodů c, d.

220. Minimální rozsah preventivní prohlídky P2 u SHV sloužících jako zdroj tažné síly je shodný s rozsahem, uvedeným v čl. 213.

221. Každé 2 roky u SHV - pracovních strojů sloužících jako zdroj tažné síly, vybavených elektronickým registračním rychloměrem HS 998 se provede jeho kontrola dle čl. 100 a 101.

222. U tažených SV nevybavených táhlovým a nárazecím ústrojím normální stavby (skupina údržby X.a) se vykonávají mimo provozního ošetření PO preventivní prohlídky PP a periodické opravy REV ve lhůtách stanovených přílohou 23 tohoto předpisu.

Rozsahy preventivních prohlídek:

a) při provozním ošetření **PO**:

- vizuální kontrola:
  - vypružení,
  - skříní nápravových ložisek, jejich těsnosti a zabarvení (nedošlo-li k přehřátí), u náprav typu MUV 69 vizuální kontrola dotažení matic pojezdových kol,
  - jízdních ploch dvojkolí (nejsou-li plochá či vadná místa), kontrola jejich zabarvení,
- vizuální prohlídka spráhel a ověření jejich správné funkce,
- kontrola brzdy zahrnující:

- kontrolu funkce ruční (zajišťovací) brzdy - chodu částí brzdy a dolehnutí třecích prvků brzdy,
  - kontrolu stavu a tloušťky brzdových špalíků nebo celistvých zdrží - nepřipustné opotřebenění viz předpis ČD V 15/I či brzdového obložení kotoučových brzd - min. tloušťka obložení je 6 mm,
  - kontrolu zdvihu pístnic brzdových válců zdržové brzdy při plném brždění (dovolený zdvih nesmí překročit 3/4 maximálního zdvihu, udaného na vozidle případně v jeho technické dokumentaci), odvodnění tlakových jímek,
  - kontrola těsnosti tlumičů vypružení,
- b) při preventivní prohlídce **PP**, se provedou práce dle odst. a) a):
- očištění a kontrola (prohlídka) pracovních částí vozidla,
  - po očištění rámu speciálního vozidla a rámu podvozku(ů) jejich vizuální prohlídka na trhliny,
  - kontrola dotažení všech upevňovacích šroubů.
- Preventivní prohlídka PP musí být zakončená TK.

223. Neobsazeno.

E. UDRŽOVACÍ ŘÁD DVOUCESTNÝCH VOZIDEL, SHV ZVLÁŠTNÍ KONSTRUKCE A SV S VLASTNÍM POHONEM POJEZDU, KTERÁ NESPLŇUJÍ NÁLEŽITOSTI SHV

224. Z důvodu zcela odlišné koncepce uspořádání i konstrukčního provedení dvoucestných vozidel a SHV zvláštní konstrukce zahrnuje jejich udržovací řád pouze provozní ošetření PO, preventivní prohlídky PP, roční prohlídky RP a periodické opravy revize REV jejich kolejových adaptérů a zařízení pro brždění železničních kolejových vozidel, pokud je jím vozidlo vybaveno. Platí udržovací řád pro SV skupiny údržby III.a, III.c stanovený přílohou 23 tohoto předpisu, uvedený v časových lhůtách.

Údržba a opravy stavebního stroje či silničního vozidla, z něhož SV skupiny údržby III.a nebo III.c vzniklo se provádějí podle doporučení jeho výrobce.

Údržba a opravy SV s vlastním pohonem pojezdu, která nesplňují náležitosti SHV se provádějí podle udržovacího řádu III.b, stanoveného přílohou 23 tohoto předpisu. Z důvodu značných odlišností mezi jednotlivými typy uvedených SV rozsah provozního ošetření PO, preventivní prohlídky PP, roční prohlídky RP a periodické opravy - revize REV stanoví provozovatel SV podle doporučení ustanovení části třetí tohoto předpisu a doporučení výrobce SV. Vypracovaný udržovací řád předloží ke schválení O13 GR ČD.

225. Minimální rozsah denního provozního ošetření PO u uvedených vozidel tvoří:

- vizuální kontrola kolejových adaptérů na vnější poškození a trhliny,
- kontrola poklesu přítlaku kol kolejových adaptérů,
- kontrola těsnosti a funkce hydraulických válců kolejových adaptérů,
- prohlídka závěsu pro spojení vozidla s jiným drážním vozidlem,
- funkční zkouška brzd vozidla,
- promazání stroje dle mazacího plánu,

- kontrola přetěžovacích zařízení a omezovačů (vychýlení nebo zdvihu) pracovních částí stroje, je-li jimi vozidlo vybaveno,

226. V rámci preventivní prohlídky PP u těchto vozidel se mimo rozsahu provozního ošetření PO dle čl. 225 provede i :

- kontrola uložení „nápravy“ (náprav) adaptéru,
- vizuální kontrola spodní části obrysu vozidla,
- podle konstrukce DV i práce podle bodů f), g) případně i bodu n) čl. 213 a kontrola samočinné tlakové brzdy UIC.

227. V rámci roční prohlídky RP se u těchto vozidel mimo prací, prováděných při preventivní prohlídce PP provede i:

- proměření kolejových adaptérů (rozkolů, jízdní obrys kol),
- kontrola a případně oprava brzdového zařízení stroje, z něhož dvoucestné vozidlo nebo SHV zvláštní konstrukce vzniklo, podle jeho technické dokumentace,
- oprava a seřízení samočinné tlakové brzdy UIC.

.228. Neobsazeno

F. UDRŽOVACÍ ŘÁD SPECIÁLNÍCH PODVOZKŮ

229. Udržovací řád pro speciální podvozky (SV skupiny údržby IV) zahrnuje (mimo ZPK- viz předpis ČD, S 8/3):

- provozně technické prohlídky PTP,
- běžné opravy BO,
- roční prohlídky RP,
- revize REV.

Provozně technické prohlídky PTP, běžné opravy BO, roční prohlídky RP a revize REV se vykonávají ve lhůtách stanovených přílohou 23 tohoto předpisu.

Rozsah PTP, RP i pravidelné opravy - REV speciálních podvozků stanoví příslušná příloha předpisu ČD S 8/3.

230.-231. Neobsazeno.

G. PERIODICKÉ OPRAVY - REVIZE REV

232. Periodické opravy - revize REV speciálních vozidel se provádějí nejmeně ve lhůtách a rozsahu podle následujícího přehledu:

roky	SV s udržovacím řádem dle této kapitoly, oddílu:		
	C + D	E	F
0			
3			revize dle S 8/3 ^{xx)}
6	revize dle čl. 233 ^{x)}	revize dle čl. 234 ^{x)}	revize dle S 8/3
9			revize dle S 8/3
12	revize dle čl. 233	revize dle čl. 234	revize dle S 8/3

- ^{x)} možné prodloužení lhůty pouze u první periodické opravy - **revize** REV až do zimního období následujícího po sedmém roce provozu, přičemž nesmí být překročena doba 92 měsíců (tj. 7 let + 8 měsíců) od uvedení vozidla do provozu. Toto prodloužení se nevztahuje na železniční kolejové jeřáby,
- ^{xx)} možné prodloužení lhůty periodické opravy **revize** REV do konce třetího kalendářního roku od uvedení speciálního podvozku do provozu.

233. Rozsahem periodické opravy - revize REV speciálního vozidla je:

- a) kontrola:
- vedení a zavěšení dvojkolí,
  - styčných ploch rámu vozidla s podvozky,
  - otočných čepů a toren na deformace a opotřebení,
  - rámu vozidla na deformace,
  - uložení kabin a ověření funkce stěračů,
  - schůdků, madel a zábradlí,
- b) podvozky - vývaz podvozků a jejich prohlídka podle technické dokumentace vozidla,
- c) dvojkolí - vývaz dvojkolí, jejich proměření a oprava podle předpisu V 99/1 s výjimkou defektoskopických kontrol - viz bod I tohoto článku. Vývaz dvojkolí není nutný u speciálních vozidel s nápravami konstrukčního provedení MUV 69 a přívěsných vozíků (typu PV),

- d) vypružení - kontrola vůlí elementů vypružení před vývazem, jejich kontrola po demontáži na trhliny případně jiné poškození,
- e) brzda:
  - revize samočinné brzdy UIC podle předpisu ČD V 15/II,
  - kontrola samočinné brzdy automobilového typu podle technické dokumentace,
- f) táhlové a nárazecí ústrojí - kontrola podle předpisu ČD V 62,
- g) nátěry, nápisy - kontrola a oprava bezpečnostních nátěrů, obnovení či doplnění nápisů,
- h) pracovní nastavba - ověření bezpečné funkce všech prvků zajištění pracovních částí v přepravní poloze,
- i) kontrola vodivého propojení částí vozidla.

U SHV se dále provede:

- j) kontrola a seřízení funkce akustických a světelných návěstí,
- k) kontrola a seřízení registračního rychloměru podle předpisu ČD V 8/II, u typu HS 998 hlavní oprava rychloměru dle čl. 100c a u typu Mannesmann Kienzle periodická kontrola dle čl. 107,
- l) defektoskopická kontrola dvojkolí případně dalších částí, pokud je tato kontrola pro daný typ SV předepsána příslušnou přílohou předpisu ČD S 8/3. U SHV konstrukčně odvozených od hnacích vozidel, vzniklých rekonstrukcí hnacích vozidel nebo využívajících celky převzaté z hnacích vozidel (viz čl. 199), se defektoskopická kontrola provede v rámci každé druhé revize, pokud příslušná příloha předpisu ČD S 8/3 nestanoví jinak. Rozsah defektoskopické kontroly stanoví technologický předpis pro příslušné hnací vozidlo, od něhož bylo SHV odvozeno nebo jehož část je na SHV použita. O defektoskopických kontrolách obecně pojednává čl. 266.

Poznámka: U vybraných typů vozidel ČD náplň periodické opravy revize stanoví technologický postup schválený O 13. U typů SV, na které technologický postup periodické opravy revize SV není O 13 schválen, se postupuje při vykonávání periodické opravy revize vozidla dle obecně platných pravidel uvedených v tomto článku.

Na závěr plánované opravy - revize REV je nutno:

- ověřit obrys vozidla,
- u SHV a SV - pracovních strojů (mimo SV, u nichž podle čl. 233 c) nebyl při periodické opravě revizi REV proveden vývaz dvojkolí) zjistit hmotnosti na kola a nápravy a doklad (vážní lístek) založit do provozní dokumentace; u vozidel skupin údržby III.b, III.c, IV, VII a X.a (viz příloha 23 tohoto předpisu) se zjišťování hmotností na kola a dvojkolí neprovádí, ale zjistí se zda vozidla byla vážena před nasazením do provozu na tratích ČD; byla-li na SV jmenovaných skupin údržby provedena vestavba či zástavba zařízení, které může ovlivnit rozložení hmotnosti na kola (dvojkolí) vozidla (např. hydraulické ruky apod.), zjištění hmotnosti na kola (dvojkolí) musí být u těchto SV provedeno,
- u SHV, které se může dle předpisu D 2/81 přepravovat jako vlak vlastní silou, provést zkušební jízdu v délce min. 6 km (3 km vpřed i vzad).

234. Rozsah periodické opravy - revize REV dvoucestného vozidla nebo SHV zvláštní konstrukce:

- a) vodicí kola a osy kolejových adaptérů - kontrola kolejových adaptérů na trhliny a vnější poškození a proměření kolejových adaptérů (rozkolí, jízdní obrys kol) v nezátíženém i zatíženém stavu před demontáží adaptérů, kontrola čepů a pouzder ramen adaptérů, kontrola ložisek,
- b) kontrola těsnosti a opotřebení přítlačných hydraulických válců, kontrola a seřízení přítlaku kol kolejových adaptérů,
- c) kontrola funkce nouzového hydraulického čerpadla,
- d) brzda:
  - u dvoucestných vozidel nevybavených brzdícím průběžné brzdy provést kontrolu brzdy podle předpisů pro silniční vozidla; u vozidel, která nepodléhají Vyhlášce č. 102/1995 Sb., demontáž brzdových bubnů a kontrolu funkčních částí brzdového zařízení vozidla, ostatní rozsah podle ustanovení čl. 233e, části pro vzduchotlakové brzdy automobilového typu;
  - u dvoucestných vozidel vybavených brzdícím průběžné brzdy provést revize v rozsahu podle čl. 233e, části pro SHV vybavená samočinnou brzdou UIC,
- e) nakolejovací zařízení - kontrola opotřebení a prohlídka zaměřená na vnější poškození, ověření funkce zařízení,
- f) kontrola návěstních zařízení včetně funkce blokování silničních zařízení při použití jako dvoucestné vozidlo či SHV zvláštní konstrukce,
- g) nátěry, nápisy - kontrola a oprava bezpečnostních nátěrů, obnovení či doplnění nápisů,
- h) zařízení pro svěšování vozidel - kontrola na trhliny, poškození a opotřebení,
- i) pracovní nástavba - funkční zkouška a seřízení zařízení, omezujících pohyb částí dvoucestného vozidla vůči sousední koleji či trakčnímu vedení.

Na závěr plánované opravy - revize REV vozidla je nutno:

- ověřit obrys vozidla podle schválené technické dokumentace pro daný typ,
- provést zkušební jízdu pro ověření funkce kolejových adaptérů a brždění v délce min. 150 m vpřed i vzad.

235.-236. Neobsazeno.

H. OPRAVY SPECIÁLNÍCH VOZIDEL, JEJICH PŘEJÍMKY A ZKOUŠENÍ

237. Speciální vozidla se přistavují k opravám případně revizím pojezdových částí na základě projednaných smluv mezi provozovatelem speciálního vozidla a dodavatelem (opravnou). Smlouva musí mj. obsahovat dohodnutý rozsah opravy speciálního vozidla včetně termínu opravy, její předpokládanou cenu, záruční podmínky, ujednání o součinnosti osádky stroje při opravě, očištění pracovní části speciálního vozidla apod.

238. Předání speciálního vozidla do opravy se uskuteční v souladu s uzavřenou smlouvou mezi provozovatelem speciálního vozidla a opravnou. Se speciálním vozidlem musí být vždy předána i „Kniha předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“, „Provozní kniha speciálního vozidla“ a technická dokumentace v dohodnutém rozsahu.

239. Jsou-li na speciálním vozidle předávaném do opravy provedeny schválené úpravy nebo rekonstrukce, je provozovatel speciálního vozidla povinen tyto skutečnosti předem s opravnou v rámci smlouvy o dílo projednat.

240. Požadovanou opravu speciálního vozidla je opravná povinna vykonat v souladu s platnými předpisy ČD, technickou dokumentací stroje a případnými odsouhlasenými změnami dle čl. 239.

241. Zjišťování hmotností (vážení) SHV a SV - pracovních strojů zajišťuje dodavatel (opravná) jen v rámci periodické opravy - revize REV a opravy, mající vliv na rozložení hmotností na kola či dvojkolí v důsledku provedených změn na vozidle, rovnání rámu vozidla či podvozků, výměny elementů vypružení vozidla apod. Hmotnost se nezjišťuje u dvoucestných vozidel (u kterých je tažná síla vyvozována třením pneumatik po hlavách kolejnic), u SHV zvláštní konstrukce a SV s vlastním pohonem pojezdu, která nesplňují náležitosti SHV. Za správnost seřízení hmotností na kola a nápravy ručí ve vztahu k provozovateli SV dodavatel opravy. Pokud se provádí vážení SHV i zkušební jízda po opravě, musí být SHV zváženo před zkušební jízdou.

242. Po provedené opravě pojezdové části speciálního hnacího vozidla, které se může dle předpisu ČD D 2/81 přepravovat jako vlak vlastní silou, při níž byla provedena :

- výměna prvků vypružení nebo tlumení vozidla nebo
- celková oprava pojezdu spojená s vývazem dvojkolí či podvozků,

vykoná dodavatel (opravná) zkušební jízdu v délce nejméně 6 km (3 km vpřed i vzad) za účelem ověření technických vlastností vozidla, které nemohou být pro-
ověřeny při stacionární zkoušce. U ostatních SHV a u dvoucestných vozidel se zkušební jízda vykoná v délce, která umožní ověření jízdy vozidla nejvyšší dovolenou rychlostí v obou směrech.

243. Po provedené opravě pracovní (technologické) části speciálního vozidla - pracovního stroje dle čl. 191b opravná ověří funkci všech pracovních částí a celků stroje (tzv. funkční zkouška).

244. Speciální vozidlo z opravy přebírá zástupce provozovatele podle ujednání ve smlouvě, která stanoví i záruční podmínky případně další ujednání. Je-li součástí opravy dle čl. 237 i oprava pracovní části SV - pracovního stroje, je součástí přejímky i provozní ověření pracovní části stroje. Dobu záruky obecně stanoví Zákon č. 513/91 Sb., její upřesnění či další podmínky záruky obsahuje smlouva o dílo.

245. Provedenou opravu SV včetně jejího rozsahu zaznamená opravná do „Provozní knihy speciálního vozidla“. Současně zaznamená i případné změny, provedené na SV v rámci opravy.

246. Po provedené opravě předá opravná se speciálním vozidlem následující průvodní doklady:

- zápis o převzetí vozidla do opravy,
- měrové listy pojezdu, rámu a podvozků včetně vážního lístku (jen při opravě pojezdové části příslušného rozsahu nebo změně mající vliv na rozložení hmotností na vozidle),

- protokol o zkušební jízdě (pokud byla vykonána),
- zápis o předání opraveného vozidla,
- doklady o prohlídkách a zkouškách ostatních UTZ, pokud byly smlouvou požadovány,
- vrátí řádně vyplněné ostatní doklady, které byly předány do opravy s vozidlem.

247.-248. Neobsazeno.

I. ÚPRAVY A REKONSTRUKCE SPECIÁLNÍCH VOZIDEL

249. V době životnosti speciálního vozidla, zejména v rámci jeho dílenských oprav mohou být uskutečněny úpravy částí nebo celků speciálního vozidla, které se v souladu s příslušnými daňovými zákony a předpisy dělí podle svého obsahu na:

- rekonstrukce,
- modernizace,
- změny.

250. Rekonstrukcí je taková úprava speciálního vozidla, která má za následek změnu jeho určení nebo změnu technických parametrů. Určení vozidla charakterizují znaky, pro které bylo SV pořízeno, tedy takové znaky, které vymezují jeho použití v provozu. Technickými parametry se v tomto případě rozumí pouze ty údaje, které SV charakterizují jako kolejové vozidlo a mají přímý vztah k bezpečnosti železniční dopravy. Rekonstrukce musí být vždy projednána jako změna typu SV ve smyslu Vyhlášky č. 173/1995 Sb.

251. Modernizace je taková úprava speciálního vozidla, při níž se rozšíří jeho vybavenost, použitelnost nebo parametry z hlediska technologického využití. Modernizace zpravidla není změnou typu ve smyslu Vyhlášky č. 173/1995 Sb., musí však být odsouhlasena ČD O 13.

252. Změny konstrukce speciálních vozidel jsou drobné úpravy, jejichž cílem je zlepšení funkce částí nebo celků stroje, které nejsou rekonstrukcemi nebo modernizacemi ve smyslu čl. 250 a 251. Změny konstrukce SV zpravidla nejsou změnami typu ve smyslu Vyhlášky č. 173/1995 Sb. a zpravidla ani nevyžadují úpravu předpisu ČD S 8/3. Změny konstrukce SV je nutno projednat s ČD O 13.

253. Veškeré úpravy speciálního vozidla - pracovního stroje, mající vliv na jeho technologické parametry musí být odsouhlaseny ČD ve smyslu čl. 17 a 42.

254. Veškeré úpravy vyjmenovaných částí speciálního vozidla dle čl. 201, schválené jako změna typu SV Drážním úřadem (viz čl. 250), mohou podle schválené dokumentace provádět jen dodavatelé (opravní), mající platný „Certifikát“ dle kapitoly II této části.

255.-256. Neobsazeno.

Kapitola II

Opravy speciálních vozidel

257. Opravy a revize, jakož i DÚ schválené rekonstrukce vyjmenovaných částí speciálních vozidel podle čl. 201 tohoto předpisu může provádět pouze opravna (organizační jednotka ČD případně právnická nebo fyzická osoba - dále jen dodavatel), která k takové činnosti prokázala celkovou odbornou způsobilost a obdržela od ČD, Certifikačního střediska „Certifikát“ k opravám a schváleným rekonstrukcím příslušných typů speciálních vozidel. Spolupráci O 13 při vydávání „Certifikátu“ stanoví interní dohoda uzavřená mezi dotčenými odbory GR ČD.

258. Pro posuzování celkové odborné způsobilosti dodavatelů oprav SV se tato vozidla člení do skupin:

- A. strojní čističky, sanační stroje a stroje od nich odvozené,
- B. strojní podbíječky,
- C. stroje pro pokládku kolejového roštu, pojízdné svařovny,
- D. speciální hnací vozidla upravená z hnacích vozidel schválených řad,
- E. speciální tažená vozidla upravená z kolejových vozů schválených řad,
- F. železniční kolejové jeřáby,
- G. speciální podvozky,
- H. ostatní ve skupinách A - G nezařazená speciální vozidla - nutno specifikovat v žádosti o certifikaci i v „Certifikátu“.

259. Platný „Certifikát“ pro příslušnou činnost musí mít i dodavatelé, kteří zajišťují specializované související činnosti, jako je zjišťování hmotností na kola (vážení SV) nebo proměřování rámu SV, podvozků, dvojkolí včetně jízdního obrysu kol a obrysu speciálních vozidel. Zpravidla se jedná o dodavatele, kteří tyto činnosti vykonávají při opravách drážních vozidel zařazených do parku ČD a vlastní „Certifikát“ platný pro opravy drážních vozidel.

260. Podmínky, které musí oprava splnit, stanoví „Směrnice pro certifikaci technické způsobilosti dodavatelů“, vydané ČD (dále jen „Směrnice“).

261. O prověření odborné způsobilosti ve smyslu čl. 257 žádá oprava (uchazeč) ČD, Certifikační středisko písemně dle „Směrnice“. Odborná způsobilost dodavatele se prověřuje certifikační prověrkou, kterou vykoná auditorský tým specialistů ČD s neopominutelnou účastí náměstkem GR ČD pro dopravní cestu jmenovaných zaměstnanců O 13 a TÚDC. Certifikační prověrka se provádí souhrnně nejvýše pro 3 skupiny SV dle čl. 258.

V případech, kdy dodavatelem opravy SV je zahraniční dodavatel, projedná objednatel opravy postup individuálně s ČD, Certifikačním střediskem.

262. Pokud při certifikační prověrce dle čl. 261 oprava prokáže svoji celkovou odbornou způsobilost, vydá jí ČD, Certifikační středisko „Certifikát“ s příslušným rozsahem platnosti podle výsledků certifikační prověrky. Doba platnosti „Certifikátu“ je nejvýše 2 roky u první prověrky a až 4 roky u dalších prověrek při zachování stejného rozsahu platnosti.

263. V případě pozitivního výsledku certifikace lze následně provést rozšíření rozsahu platnosti „Certifikátu“ maximálně o další 2 skupiny SV dle čl. 258.

264. V době platnosti „Certifikátu“ zajišťují náměstkem GŘ ČD pro dopravní cestu jmenovaní zaměstnanci O 13 a TÚDC průběžný audit s cílem ověřit, zda jsou dodavatelem plněny všechny požadované podmínky pro jeho smluvní činnost s ČD.

265. Na provedení certifikační prověrky k získání „Certifikátu“ a na vystavení „Certifikátu“ nebo jeho změny je uzavírán mezi dodavatelem (uchazečem) a ČD, Certifikačním střediskem smluvní vztah.

266. Pokud jsou příslušnou přílohou předpisu ČD S 8/3 předepsány defektoskopické kontroly částí SV, provádějí se v rozsahu, určeném technologickým postupem pro defektoskopické zkoušení částí příslušného typu SV, schváleného ČD. Výjimkou je využití technologických postupů platných pro hnací vozidla a jejich částí dle čl. 233, bodu I. Pro defektoskopické kontroly konstrukčních celků SV obecně platí zásady, stanovené předpisem ČD V 26. Provozovatel zajistí vedení evidence a dodržení termínů defektoskopických kontrol, které stanoví předpis ČD S 8/3.

267.-269. Neobsazeno.

ČÁST ČTVRTÁ

DOKUMENTACE SPECIÁLNÍCH VOZIDEL

270. Rozsah průvodní technické dokumentace od výrobce speciálního vozidla stanoví předpis ČD S 8/1 v souladu s Vyhláškou č. 173/1995 Sb.

271. Provozovatel speciálního vozidla - pracovního stroje odpovídá za řádné vedení „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“ (kniha musí být uložena vždy na stroji) a „Provozní knihy speciálního vozidla“, kterou vede určený zaměstnanec provozovatele a jejímiž přílohami jsou průkaz způsobilosti, měrové listy, záznam o vážení SHV, protokol o TBZ, protokol o měření obrysu SV, zápis o TK vozidla, zápisy o předání a převzetí stroje do a z opravy, zápis o defektoskopické kontrole apod. „Provozní kniha speciálního vozidla“ je uložena u provozovatele až do doby 3 let po ukončení životnosti SV.

Uvedené provozní dokumenty se u některých speciálních vozidel - pracovních strojů nevedou, např. u speciálních vozidel s vlastním pohonem pojezdu, která nesplňují náležitosti SHV, apod.; jiný než v tomto článku stanovený rozsah vedené provozní dokumentace u speciálních vozidel stanoví předpis ČD S 8/3.

272. Provozovatel speciálního taženého vozidla odpovídá za řádné vedení provozní dokumentace (samostatné složky), kterou vede určený zaměstnanec provozovatele a jejímiž přílohami jsou obdobné doklady o STV jako u SHV. Tato dokumentace musí být uložena u provozovatele vozidla až do doby 3 let po ukončení životnosti vozidla.

273. Provozovatel speciálního vozidla - pracovního stroje odpovídá i za vedení „Provozního záznamu speciálního vozidla“ podle části druhé, kapitoly V tohoto předpisu. Tato evidence musí být u provozovatele uložena po dobu nejmeně 3 let.

274. Provozně-technickou dokumentaci od částí a celků speciálních vozidel - určených technických zařízení - stanoví Zákon č. 266/1994 Sb. a Vyhláška č. 100/1995 Sb. případně příslušné ČSN.

275. Neobsazeno.

ČÁST PÁTÁ

PROVOZNÍ OPOTŘEBENÍ A ZÁVADY POJEZDOVÝCH ČÁSTÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL

276. Do provozu na tratích ČD se nesmějí zařazovat speciální vozidla zařaditelná do vlaku, tj. vybavená táhlovým a narážecím ústrojím normální stavby a samočinnou brzdou UIC, pokud na nich byla zjištěna některá ze závad, uvedených v příloze 15.

277. Speciální vozidla nezařaditelná do vlaku, tj. nemající táhlové a narážecí ústrojí normální stavby a samočinnou brzdu UIC, nesmějí být provozována, pokud na nich byla zjištěna některá ze závad, uvedených v příloze 15 mimo ustanovení, pojednávajících o zařízeních jimiž tato SV nejsou vybavena.

278. Speciální vozidla, neuvedená v čl. 276 a 277 nesmějí být provozována, jsou-li na nich zjištěny analogické závady na rámu, zavěšení a vypružení kol, na jízdní ploše kol a na brzdovém zařízení.

279. Míra rozkolí na dvojkolí SV v zavázaném stavu musí vyhovět rozměru 1360 ± 3 mm . Při měření věnců celistvých kol nebo čel obručí jednoho dvojkolí na kružnici vzdálené 40 mm od vrcholu okolku ve třech místech, vzájemně pootočených o 120° , smí být rozdíl míry rozkolí nejvýše 1 mm u SHV a 2 mm u STV. Rozchod dvojkolí (tj. míra rozkolí + obě tloušťky okolků) musí vyhovět rozměru 1410 až 1426 mm (viz ČSN 28 0334). Vodicí šířka dvojkolí (tj. míra rozkolí + tloušťka silnějšího okolku) musí vyhovět rozměru max. 1394 mm

Míra rozkolí na dvojkolí SV s rozchodem 760 mm v zavázaném stavu musí vyhovět při šířce obručí 110 mm rozměru 700 ± 2 mm resp. 685 ± 2 mm při šířce obručí 140 mm. Při měření věnců celistvých kol nebo čel obručí jednoho dvojkolí na kružnici vzdálené 40 mm od vrcholu okolku ve třech místech, vzájemně pootočených o 120° , smí být rozdíl míry rozkolí nejvýše 1 mm u SHV a 2 mm u STV.

280. Míra rozkolí u SV, na nichž nejsou využita dvojkolí - kola jsou uložena samostatně nebo v bočnicích (např. podvozky Vz 53 nebo pojezd portálu PKP 25/20) musí v provozu vyhovovat rozměru 1360 ± 3 mm; tato tolerance musí být dodržena při měření čel kol na kružnici vzdálené 40 mm od vrcholu okolku ve třech místech po 120° při stojícím vozidle. U SV tohoto provedení s rozchodem 760 mm musí míra rozkolí vyhovovat analogicky rozměru 700 ± 2 mm resp. 685 ± 2 mm podle šířky obručí (viz čl.279).

281. Pro opravy dvojkolí (kol) speciálních vozidel platí v plném rozsahu předpis ČD V 99/1.

282. Při opravě dvojkolí (kol) speciálních vozidel musí být dodrženy následující rozdíly průměrů kol, měřených na styčné kružnici:

a) u dvounápravových speciálních vozidel bez vlastního pohonu nebo s pohonem jen jednoho dvojkolí, případně obou dvojkolí - každého samostat-

ně je povolen maximální rozdíl 0,5 mm mezi koly téhož dvojkolí a 10 mm mezi koly předního a zadního dvojkolí,

- b) u dvounápravových speciálních vozidel s pohonem obou dvojkolí - mechanicky spřažené je povolen maximální rozdíl 0,5 mm mezi koly téhož dvojkolí a 1 mm mezi koly předního a zadního dvojkolí,
- c) u podvozkových speciálních vozidel bez vlastního pohonu nebo s dvojkolími hnávanými samostatně je povolen maximální rozdíl 0,5 mm mezi koly téhož dvojkolí, 5 mm mezi koly v podvozku a 10 mm mezi koly předního a zadního podvozku,
u podvozkových speciálních vozidel s pohonem alespoň dvou dvojkolí - mechanicky spřažené v jednom podvozku je povolen maximální rozdíl 0,5 mm mezi koly téhož dvojkolí, 1 mm mezi koly v podvozku a 10 mm mezi koly předního a zadního podvozku,
- d) u podvozkových SHV s dvěma mechanicky spřaženými hnacími podvozky je povolen maximální rozdíl 0,5 mm mezi koly téhož dvojkolí, 1 mm mezi koly v podvozku a 1 mm mezi koly obou podvozků.

283. Opotřebení jízdního obrysu kol SV v provozu musí vyhovět následujícím hodnotám:

A. kola s obrysem UIC - ORE:

- a. tloušťka obruče nebo věnce celistvého kola měřená na styčné kružnici musí být nejméně:
  - 40 mm u SHV s maximální rychlostí 120 km/h a vyšší,
  - 35 mm u STV s maximální rychlostí 120 km/h a vyšší,
  - 30 mm u SV s maximální rychlostí menší než 120 km/h u kol s $\varnothing$ větším než 760 mm a 25 mm u kol s $\varnothing$ 320 - 760 mm,
- b. výška okolku:
  - nejvýše 36 mm ,
  - nejméně: 32 mm u kol $\varnothing$ 320 - 630 mm,
30 mm u kol $\varnothing$ 631 - 760 mm,
28 mm u kol o $\varnothing$ větším než 760 mm,

Poznámka

Do doby schválení normy EN pro jízdní obrysy kol stanoví tento předpis pro kola s $\varnothing$ 631 - 760 mm minimální výšku okolku 30 mm a přechodové období, ve kterém je dovoleno ponechat v provozu kola s výškou okolku 28 až 30 mm, a to až do druhé revize SV.

- c. tloušťka okolku:
  - u SV s $\varnothing$ kol $\geq$ 840 mm a s maximální rychlostí $\geq$ 120 km/h nesmí být menší než 25 mm, u SV s maximální rychlostí $<$ 120 km/h menší než 23 mm,
  - u SV s $\varnothing$ kol menším než 840 mm nesmí být menší než 28 mm,
  - v součtu nesmí tloušťka okolku jednoho dvojkolí být menší než 50 mm,
- d. strmost okolku nesmí být menší než 6,5 mm,

B. kola s obrysem kuželovým:

- a. opotřebení obručí a věnců celistvých kol do jízdní plochy, měřené na styčné kružnici, musí být menší než 6 mm,
- b. výška okolku měřená na styčné kružnici musí být v rozmezí 25 - 36 mm u kol o $\varnothing \geq$ 760 mm a v rozmezí 32 - 36 mm u kol o $\varnothing <$ 760 mm,

- c. opotřebení do okolku na jednom kole nesmí být větší než 7 mm nebo součet opotřebení kol jednoho dvojkolí do okolků větší než 13 mm,
  - d. tloušťka okolku nesmí být menší než 25 mm nebo větší než 35 mm, měřeno 10 mm nad styčnou kružnicí měrkou UIC - ORE (k rovině vnitřního čela obruče celistvého kola, nikoliv k vnitřnímu boku okolku) - toto ustanovení se netýká zeslabených okolků středních dvojkolí v podvozku nebo rámu SV, pro něž platí hodnoty stanovené ČSN 28 0335,
  - e. tloušťka obruče nebo věnce celistvého kola měřená na styčné kružnici nesmí být menší než uvádí tento článek bod Aa,
- C.** kola SV o rozchodu 760 mm:
- a. tloušťka obruče nebo věnce celistvého kola měřená na styčné kružnici musí být nejméně 25 mm,
  - b. výška okolku :
    - u kol s jízdním obrysem A, C, D dle TNŽ 28 2181 nejméně 28 mm a nejvýše 34 mm,
    - u kol s jízdním obrysem K, N, O dle TNŽ 28 2181 nejméně 23,75 mm,
  - c. tloušťka okolku nesmí být menší než 23 mm a větší než 30 mm,
  - d. opotřebení kol do plochy jízdního obrysu nesmí být větší než uvádí tento článek bod Ba,
  - e. opotřebení do okolku nesmí být větší než uvádí tento článek bod Bc.

284.-285. Neobsazeno.

ČÁST ŠESTÁ PŘENOSNÉ STROJE

286. Přenosné stroje pro práci na zařízeních železniční infrastruktury jsou taženy nebo tlačeny po koleji případně přenášeny či při práci manipulovány manuálně. Pro jejich konstrukční vlastnosti (malou hmotnost příp. jednoduchý pojezd) je nelze zařadit mezi speciální vozidla a ustanovení ostatních částí tohoto předpisu se na ně proto nevztahují. Způsob zacházení s těmito stroji stanoví konkrétní technické podmínky k jednotlivým typům strojů; podmínky dopravy, jedná-li se o stroje ručně tažené nebo tlačené po koleji - tzv. lehké kolejové prostředky, stanoví předpis ČD D 2.

287. Přenosné stroje využívané na tratích ČD musí vyhovět ustanovením Zákona č.22/1997 Sb. a souvisejícího Nařízení vlády ČR č. 170/1997, jakož i platným normám, zejména ČSN EN ISO 12100-1 a ČSN EN ISO 12100-2. Musí zejména:

- pokud je vybaven koly či rolnami pro pojezd po koleji nebo kolejnici mít stabilitu i při mezních hodnotách převýšení a sklonu. Nesmí ovlivňovat kolejové obvody (elektrický odpor mezi body dotyku s kolejnicí [kolejnicemi] musí být $\geq 1 \text{ M}\Omega$),
- být konstruovány tak, aby doba potřebná pro jejich odstranění z koleje byla co nejkratší,
- mít dle stavu techniky co nejvíce omezenou hladinu emitovaného hluku. Pro zabránění nutnosti použít ochranných prostředků proti hluku, které mohou omezit slyšitelnost varovných signálů v kolejišti, se doporučuje omezit max. hladinu hluku na 85 dB(A).

288. Přenosné stroje se nesmí bez dalších opatření používat v místech, kde jsou umístěna snímací zařízení pro počítače náprav. Potřebná opatření musí být projednána se správcem uvedených zařízení.

289. Pokud typ přenosného stroje nevyhovuje požadavkům stanoveným v čl.287 nebo může svou činností poškodit nebo narušit funkci zařízení dopravní cesty, může O 13 jeho využití na tratích ČD zakázat.

290. Neobsazeno.

ČÁST SEDMÁ

PROVOZ, ÚDRŽBA A OPRAVY SPECIÁLNÍCH VOZIDEL EXTERNÍCH DOPRAVCŮ

Kapitola I

Úvodní ustanovení

A. VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

291. Speciální vozidla externích dopravců (SVED) jsou speciální vozidla, jejichž vlastníkem nejsou ČD, ale jiná tuzemská právnická nebo fyzická osoba a která se provozují na tratích ČD.

SVED je i vozidlo zahraničního vlastníka, které je podle řádné smlouvy pronajato tuzemskému dopravci k činnosti na tratích ČD; takové vozidlo musí být schváleno ve smyslu Vyhlášky č. 173/95 Sb.

292. SVED nejsou speciální vozidla zahraničních vlastníků provozovaná zahraničními provozovateli, která na základě smlouvy o dílo vykonávají dodavatelsky práce na tratích ČD. Tato vozidla zpravidla nejsou vozidla schváleného typu v ČR a nemají průkaz způsobilosti. Podmínky pro provoz takových speciálních vozidel na tratích ČD stanoví opatření ČD vydané na základě podmínek určených DÚ dle čl. 43.

293. Pro speciální vozidla zahraničních vlastníků, která se po tratích ČD pouze přepravují (tranzitní přeprava), stanoví podmínky přepravy smlouva o přepravě uzavřená s ČD.

294.-295. Neobsazeno.

B. POVOLENÍ SPECIÁLNÍCH VOZIDEL EXTERNÍCH DOPRAVCŮ K PROVOZU NA ČD

296. Na tratích ČD mohou být provozována pouze SVED, mající platné povolení k provozu na tratích ČD dle čl. 16. Všechna SVED mimo vozů obytných, kancelářských, dílenských, skladištních apod., vozů typu Chopperdozátor apod., speciálních podvozků, přívěsných vozíků a speciálních vozidel s vlastním pohonem, která nesplňují náležitosti SHV před zařazením do provozu na ČD prohlédne zaměstnanec ČD pověřený náměstkem GR pro dopravní cestu, který na základě prohlídky vydá povolení k provozu vozidla na tratích ČD.

297. SVED nesplňující podmínky uvedené v čl. 296 je možné výjimečně provozovat na tratích ČD za účelem zkušebního provozu nebo jízdních zkoušek v souladu s ustanovením čl. 48. Takové vozidlo musí být označeno na obou stranách tabulkou „Zkouška“ dle přílohy 12.

298. Speciální vozidlo externího dopravce nového, na ČD neschváleného typu, zavede do provozu GR ČD O 13 nebo O 14 na základě písemné žádosti vlastníka SV nebo provozovatele (doprovce), který k žádosti přiloží:

- rozhodnutí DÚ o schválení typu speciálního vozidla případně povolení zkoušek DÚ dle § 59 Vyhlášky č. 173/95 Sb.,
- průkaz (průkazy) způsobilosti UTZ na vozidle,
- návrh podmínek pro dopravu SV na tratích ČD (podklady pro vydání přílohy k předpisu ČD D 2/81 resp. opatření ČD dle čl. 41),
- podklady pro stanovení podmínek pro technologické využití (pro vydání přílohy k předpisu ČD S 8/3 resp. opatření ČD dle čl. 42).

299. Pro speciální vozidlo nového typu vydají ČD podmínky pro dopravu dle čl. 41 a podmínky pro technologické využití dle čl. 42.

300. Povolení k provozu SVED na tratích ČD (příloha 13) s platností na 1 rok vydává na základě prohlídky dle čl. 296 zaměstnanec ČD pověřený náměstkem GR ČD pro dopravní cestu. Při prohlídce stroje může tento zaměstnanec vyžadovat případné další doklady pro objektivní posouzení. Při vydání prvního povolení vydá určený zaměstnanec ČD rovněž dva kusy tabulky pro SVED (viz čl. 46). Tyto tabulky připevní provozovatel na viditelné místo na obě boční strany stroje. Opis platného povolení musí být trvale na vozidle. Povolení k provozu na tratích ČD platné pro další období vyznačí určený zaměstnanec ČD kontrolní nálepkou (viz příloha 20) na tabulku SVED.

301. O vydání povolení dle čl. 296 požádá provozovatel (doprovce) SVED písemně ČD. V žádosti uvede název a adresu právnické nebo fyzické osoby včetně jejího oprávněného zástupce, typ a výrobní číslo speciálního vozidla a k žádosti doloží kopie:

- platné licence k provozování drážní dopravy,
- smlouvy o provozování drážní dopravy uzavřené s ČD,
- osvědčení dopravce,
- průkazu způsobilosti vozidla, jedná-li se o SV dle čl. 21,
- zápisu o poslední platné technické kontrole.

302. Povolení k provozu zaniká automaticky po každé nehodové události, na níž se SVED podílelo. Další povolení k provozu obdrží SVED na základě nového povolovacího řízení, jemuž předchází provedení technické kontroly dle Vyhlášky č. 173/1995 Sb., přílohy č. 6.

303.-305. Neobsazeno.

Kapitola II

Provoz speciálních vozidel externích dopravců na tratích ČD

A. OPATŘENÍ ZAJIŠŤUJÍCÍ PROVOZ VOZIDEL

306. Pro provoz SVED na tratích provozovaných ČD platí ustanovení částí druhé, čtvrté a páté tohoto předpisu s těmito odlišnostmi:

- rozsah odborné zkoušky z obsluhy a řízení SVED je stanoven předpisem ČD Ok 2,
- „Zmocnění“ pro řidiče externího dopravce (viz čl. 73 a 74) vydává za úplatu ČD GŘ odbor kolejových vozidel,
- při povolování vstupu na stanoviště strojvedoucího za účelem získání znalostí místních poměrů se postupuje podle předpisu ČD O 2,
- úhradu za přepravy SVED po tratích ČD stanoví výnos ČD.

307. Neobsazeno.

B. OPATŘENÍ PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH

308. Při posuzování každé mimořádné události na tratích provozovaných ČD se postupuje podle předpisu ČD D 17. Pokud se na nehodové události podílelo SVED, je jeho provozovatel povinen poskytnout veškeré údaje a vysvětlení k mimořádné události a podle požadavku oprávněného zaměstnance ČD svého zaměstnance vyloučit z výkonu práce na tratích provozovaných ČD.

309. ČD jsou oprávněny provést záchranné a odklizovací práce dle vlastního uvážení. Náhrada škody při poškození SVED a přepravní náklady (poškozeného nebo neschopného SVED) jdou na vrub té strany, která poškození nebo neschopnost zavinila.

310. Neobsazeno.

C. ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU

311. Provozovatel SVED odpovídá za všechny škody způsobené a vzniklé v důsledku použití nebo nasazení SVED na tratích ČD. Provozovatel SVED přejímá i závazky vůči třetím osobám za škody způsobené použitím a nasazením SVED, jakož i porušením souvisejících předpisů ČD, které jsou stanoveny u konkrétních odborných zkoušek v předpisu ČD Ok 2, svými zaměstnanci. Způsob zajištění těchto předpisů včetně jejich případných změn je obsahem smlouvy dle čl. 4.

312. - 313. Neobsazeno.

Kapitola III

Údržba a opravy SVED

314. Provozovatel SVED je povinen průběžně zajišťovat údržbu a opravy speciálních vozidel v rozsahu zajišťujícím zachování bezpečnosti a spolehlivosti provozu vozidel.

315. SVED podléhají pravidelným technickým kontrolám, při nichž se ověřuje jejich technický stav ve smyslu Vyhlášky č. 173/1995 Sb. Rozsah technické kontroly stanoví příloha č. 6 uvedené vyhlášky.

TK vykonává odborně způsobilá osoba určená dopravcem. Výsledek TK u SHV zaznamenaná do „Zápisu o technické kontrole speciálního hnacího vozidla“ (příloha 17) a do průkazu způsobilosti vozidla, u ostatních SV do „Zápisu o technické kontrole speciálního vozidla“ (příloha 18) a její provedení vyznačí dopravce na určené místo vozidla dle přílohy 21. Kopie zápisů všech provedených TK jsou trvalou přílohou Provozní knihy (viz příloha č. 2) případně provozní dokumentace. Po TK s výsledkem „nevyhovující“ je SV neschopné provozu. Po odstranění závad musí být provedena nová TK.

316. U SV odstavených déle než 6 měsíců musí být před znovuzařazením do provozu provedena TK dle Vyhlášky č. 173/1995 Sb.

317. Zapisovací případně měřicí zařízení pořizující grafický záznam snímaných parametrů o provedené úpravě směrové a výškové polohy koleje podléhá pravidelnému seřízení a kontrolám zaměstnanců ČD podle ustanovení předpisu ČD S 8/3.

318. Organizace, která provádí svářečskou činnost na rámech SV, rámech podvozků a nosných částech pracovní nástavby vozidel musí mít pracovníka s platným osvědčením způsobilosti revizního technika svařování drážních vozidel vydaným DÚ.

319. Vedoucí stroje stručně zaznamenává vykonané opravy na stroji do „Knihy předávky, provozu a oprav speciálního vozidla“. Obdobně do této knihy zaznamená i provedené preventivní prohlídky (údržbu stroje většího rozsahu, ne provozní ošetření).

320. Pravidelné prohlídky, opravy a zkoušky určených technických zařízení (UTZ) mohou provádět pouze právnické osoby, určené MD a oznámené ve Věstníku dopravy, v intervalech stanovených Vyhláškou č. 100/1995 Sb. Všechna UTZ využívaná na speciálních vozidlech musí mít platný průkaz způsobilosti vystavený DÚ.

Při výměně tlakových jímek na speciálním vozidle musí provozně-technické parametry instalovaného tlakového zařízení posoudit právnická osoba určená MD.

321.-322. Neobsazeno.

Kapitola IV

Speciální vozidla pronajatá a práce osádek pro cizí subjekt

A. SPECIÁLNÍ VOZIDLA ČD PRONAJATÁ CIZÍM PRÁVNICKÝM NEBO FYZICKÝM OSOBÁM

323. Speciální vozidla ČD pronajatá právnické nebo fyzické osobě musí být označena nápisem „PRONAJATO“ a názvem právnické nebo fyzické osoby, její přesnou adresou, telefonem a faxem (viz příloha 5). Pro tato vozidla se nevydává povolení k provozu na ČD.

324. Podmínky pronájmu speciálních vozidel ČD cizím právnickým nebo fyzickým osobám včetně veškerých úhrad a plateb spojených s pronájmem, způsob, rozsah a provádění údržby a oprav, vymezení odpovědnosti za pronajatá vozidla atd. musí být upraveny v řádné smlouvě o pronájmu vozidla. V nájemní smlouvě musí být výslovně uvedeno, že nájemce přijímá práva a povinnosti stanovené předpisy ČD S 8 a S 8/3, které má k dispozici.

325. Provoz a dopravu speciálních vozidel pronajatých Českými drahami zajišťuje nájemce, tj. právnická nebo fyzická osoba podle ustanovení kapitoly II této části předpisu.

326. Neobsazeno.

B. PRÁCE ŘIDIČŮ ČD PRO EXTERNÍ DOPRAVCE

327. Pro řidiče speciálních hnacích vozidel - zaměstnance ČD, vykonávající práce pro cizí právnické nebo fyzické osoby, vydají ČD *na žádost externího dopravce* „Zmocnění“ pro řidiče speciálního hnacího vozidla externího dopravce dle čl. 73.

328. Neobsazeno.

C. PRÁCE OSÁDEK EXTERNÍCH DOPRAVCŮ NA SPECIÁLNÍCH VOZIDLECH ČD

329. Pro řidiče SHV - zaměstnance externího dopravce vykonávajícího práce na speciálních vozidlech ČD platí:

- „Zmocnění“ (příloha č.14 předpisu ČD D 2) pro řidiče speciálních hnacích vozidel externího dopravce, včetně tratí D 3, vydává ČD, GR odbor kolejových vozidel,
- znalost místních a traťových poměrů potvrzuje na „Kartě poznání tratí a místních poměrů“ odpovědný zaměstnanec externího dopravce, který má platnou odbornou zkoušku dle předpisu ČD Ok 2. Postupuje přitom analogicky jako OJ ČD ve smyslu čl. 63 až 72. Povinností odpovědného zaměstnance externího dopravce je zrušit platnost znalosti poznání pro úsek trati, ve kterém znalost konkrétního řidiče SHV pominula.

330. Odpovědnost za bezpečný provoz a za případné škody vzniklé provozem musí být řešeny mezi OJ ČD a externím dopravcem řádně uzavřenou smlouvou.

331. Neobsazeno

ČÁST OSMÁ DVOUCESTNÁ VOZIDLA

332. Za obsazení dvoucestného vozidla obsluhou s předepsaným výcvikem a zkouškami ve smyslu části druhé, kapitoly II tohoto předpisu odpovídá provozovatel vozidla.

333. Dvoucestné vozidlo musí být označeno dle příslušných ustanovení schválených technických podmínek a předpisu ČD S 8/1. Zejména musí mít na obou bočních stranách vyznačenou jeho max. dovolenou rychlost jízdy vpřed i vzad (posuzováno podle pozice sedícího řidiče vozidla). Dvoucestné vozidlo externího dopravce musí být navíc oboustranně bočně osazeno tabulkou podle přílohy 4. Vedoucí stroje musí mít na vozidle opis platného povolení k provozu dvoucestného vozidla na tratích ČD.

334. Počet členů obsluhy je dán pro jednotlivé typy dvoucestných vozidel příslušnými ustanoveními schválených technických podmínek. Provozovatel je povinen před nasazením dvoucestného vozidla určit vedoucího stroje ve smyslu části druhé, kapitoly II.

335. Podmínky pro dopravu dvoucestných vozidel stanoví předpis ČD D 2/81, příloha XIV. V této části jsou uvedeny ostatní podmínky pro dopravu dvoucestných vozidel, které se týkají pouze zaměstnanců provozovatele.

336. Dvoucestné vozidlo smí být dopravováno po koleji pouze tehdy, jsou-li jeho pracovní orgány zajištěny v přepravní poloze, určené schválenými technickými podmínkami.

337. V případě, že dvoucestné vozidlo zasahuje svými pneumatikami do prostoru mimo průjezdný průřez v jeho spodní části, musí být před zamýšlenou jízdou známa zařízení, která by pneumatiky vozidla mohly poškodit. Vedoucí práce odpovídá za provedení takových opatření, kterými se možnému poškození těchto zařízení zabrání. Jízda přes tato zařízení se uskuteční pouze se souhlasem a za přítomnosti odpovědného pracovníka odvětví, které má uvedená zařízení ve správě. Rychlost jízdy přes tato zařízení nesmí překročit 5 km/h. Toto ustanovení platí i pro případy, kdy jsou ohrožená zařízení překryta vhodným přemostěním. U výhybek se žlabovými pražci je třeba před jízdou uvedeného dvoucestného vozidla sejmut kryty žlabových pražců na straně přestavníku.

338. Vlastní práce dvoucestného vozidla stejně jako jeho nakolejení, doprava na místo práce a zpět na místo sjetí z koleje či do přílehlé stanice mohou být uskutečněny pouze na pokyn vedoucího práce.

339. Dvoucestná vozidla mohou být technologicky využita pouze v souladu se schválenými technickými podmínkami a při technologických činnostech na železničním svršku uvedených v předpise ČD S 8/3.

340. Je-li dvoucestné vozidlo vybaveno výstražným majákem nebo výstražným světelným panelem, určenými pro provoz v terénu nebo na pozemních ko-

munikacích, nesmí být toto zařízení zapnuto při jízdě a práci na kolejích ČD nebo při práci na drážním tělese, pokud jeho konstrukce nebyla schválena ČD.

341. Dvoucestná vozidla, jejichž pohyb po kolejích i brždění zajišťují jejich pneumatiky stykem s temeny kolejnic, nesmí pojíždět snímací zařízení pro počítače náprav, indikátory horkoběžnosti apod. Toto omezení musí být na vozidle vyznačeno nápisem (např. "Nesmí přejíždět počítače náprav"). Uvedený zákaz může být zrušen, jestliže je nějakým způsobem na dvoucestném vozidle spolehlivě zamezeno poškození uvedených zařízení pneumatikami vozidla.

342. Dvoucestná vozidla konstrukčního uspořádání dle čl. 341, pokud jsou vybavena nadzvedávacím zařízením, mohou čítací a podobná zařízení přejet setrvačností ve zvednuté poloze. Ve zvednuté poloze přitom musí pneumatiky vozidla ve spodní části dodržet profil podle ČSN 28 0312, obr. 13. Uvedený postup lze využít pouze tehdy, jestliže dvoucestné vozidlo nepřeváží žádný náklad a nemá přivěšenou nebrzděnou zátěž. Navíc musí jít o kolej vodorovnou nebo s podélným sklonem do 2,5 ‰.

S břemeny na (nebo v) pracovním nástroji, s nebrzděnou připojenou zátěží a na koleji se sklonem větším než 2,5 ‰ vždy musí být počítače náprav a jim podobná zařízení přejížděna po krocích, tj. vždy musí být alespoň jedna vozidlová náprava dvoucestného vozidla svými pneumatikami ve styku s kolejnicemi.

343. Není-li dvoucestné vozidlo vybaveno zdvihačím zařízením (UTZ) ve smyslu Vyhlášky č. 100/1995 Sb., nesmí být využito při stavbě a údržbě tratí k manipulaci s břemeny ani v režimu práce jako dvoucestné vozidlo, ani jako stroj pro zemní práce.

344. Dvoucestná vozidla konstrukčního uspořádání dle čl. 341 nesmí přejíždět přes kolejové brzdy, brzdící prvky a stacionární brzdová zařízení.

345. Míra rozkolí kol kolejových adaptérů dvoucestných vozidel musí vyhovovat rozměrům:

- dle čl. 280 u dvoucestných vozidel, jejichž pohyb po koleji zajišťují pneumatiky (kolejové adaptéry nevytvářejí dvojkolí),
- dle čl. 279 u dvoucestných vozidel, jejichž pohyb po koleji zajišťují kolejové adaptéry uspořádané jako dvojkolí (pohyb vozidla po koleji zajišťují tyto adaptéry).

346. Jízdní obrys kol kolejových adaptérů dvoucestných vozidel musí vyhovovat hodnotám stanoveným v čl. 283.

347.-349. Neobsazeno.

SOUVISEJÍCÍ PŘEDPISY A NORMY

Obecně závazné právní předpisy (ve znění pozdějších změn a doplňků):

- Zákon č. 22/1997 Sb. - Zákon o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů
- Zákon č. 266/94 Sb. - Zákon o drahách
- Zákon č. 513/91 Sb. - Obchodní zákoník
- Vyhláška č. 100/95 Sb. - Vyhláška Ministerstva dopravy, kterou se stanoví podmínky pro provoz, konstrukci a výrobu určených technických zařízení a jejich konkretizace
- Vyhláška č. 101/95 Sb.- Vyhláška Ministerstva dopravy, kterou se vydává Řád pro zdravotní a odbornou způsobilost osob při provozování dráhy a drážní dopravy
- Vyhláška č. 102/95 Sb. - Vyhláška Ministerstva dopravy o schvalování technické způsobilosti a technických podmínek provozu silničních vozidel na pozemních komunikacích
- Vyhláška č. 173/95 Sb. - Vyhláška Ministerstva dopravy, kterou se vydává dopravní řád drah
- Vyhláška č. 170/97 Sb. - Nařízení vlády č. 168/2002, kterým se stanoví technické požadavky na strojní zařízení

Interní předpisy Českých drah:

- ČD D 1 - Předpis pro používání návěstí při organizování a provozování drážní dopravy
- ČD D 2 - Předpis pro organizování a provozování drážní dopravy
- ČD D 2/81 - Doprava speciálních vozidel podle typů
- ČD D 3 - Předpis pro zjednodušené řízení drážní dopravy
- ČD D 7/2 - Předpis pro organizování výluk na síti Českých drah
- ČD D 17 - Předpis pro hlášení a šetření mimořádných událostí
- ČD O 2 - Předpis pro vydávání služebních průkazů a povolení ke vstupu do prostorů Českých drah, státní organizace, veřejnosti nepřístupných
- ČD Ok 2 - Výcvikový a zkušební řád pro zaměstnance Českých drah
- ČD Op 16 - Pravidla o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci
- ČSD P 1 - Pravidla technického provozu železnic
- ČD S 8/1 - Směrnice pro pořizování a zavádění železničních stavebních strojů do provozu
- ČD S 8/2 - Provoz motorových lokomotiv služebního odvětví traťového hospodářství
- ČD S 8/3 - Předpis pro provoz speciálních vozidel podle typů
- ČD V 1 - Předpis pro organizaci provozu v depech kolejových vozidel
- ČD V 8/I - Předpis pro provoz a obsluhu rychloměrů
- ČD V 8/II - Předpis pro údržbu rychloměrů a vyhodnocování jejich záznamů
- ČD V 15/I - Předpis pro provoz a obsluhu brzdových zařízení železničních kolejových vozidel

- ČD V 15/II - Předpis pro údržbu a opravy brzdových zařízení železničních kolejových vozidel
- ČD V 25 - Předpis pro organizaci údržby elektrických a motorových hnacích vozidel, osobních, vložených, přípojných a řídicích vozů
- ČD V 62 - Provozně technický předpis pro železniční vozy
- ČD V 67 - Předpis pro údržbu a opravy železničních nákladních vozů
- ČD V 68 - Předpis pro periodické opravy osobních vozů
- ČD V 99/1 - Oprava dvojkolí železničních kolejových vozidel
- ČD M 15 - Metrologický řád Českých drah

Normy:

- ČSN ISO 12480-1 - Jeřáby - bezpečné používání - část 1: Všeobecně (27 0143)
- ČSN 28 0312 - Obrisy pro kolejová vozidla s rozchodem 1435 mm a 1520 mm
- ČSN 33 1500 - Elektrotechnické předpisy. Revize elektrických zařízení
- ČSN 33 2000-1 - Elektrické instalace budov - Část 1: Rozsah platnosti, účel a základní hlediska
- ČSN EN 60077-1 - Drážní zařízení - elektrická zařízení drážních vozidel - (34 1510) Část 1: Všeobecné provozní podmínky a všeobecná pravidla
- ČSN EN 50110-1 - Obsluha práce na elektrických zařízeních (34 3100)
- ČSN EN 50110-2 - Obsluha práce na elektrických zařízeních (národní (34 3100) dodatky)
- ČSN 34 3109 - Elektrotechnické předpisy - Bezpečnostní předpisy pro činnost na trakčním vedení a v jeho blízkosti na železničních drahách celostátních, regionálních a vlečkách
- ČSN 34 3110 - Elektrotechnické předpisy ČSN. Bezpečnostní předpisy pro obsluhu a práce na elektrických zařízeních v pojízdných prostředcích
- ČSN 34 3205 - Obsluha elektrických strojů točivých a práce s nimi
- ČSN ISO 3864 - Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky (01 8010)
- ČSN ISO 3864-1 - Bezpečnostní barvy a značky - Část 1: Zásady navrhování bezpečnostních značek na pracovištích a ve veřejných prostorech (01 8010)
- ČSN EN ISO 12100-1 - Bezpečnost strojních zařízení. Základní pojmy, všeobecné zásady pro konstrukci - Část 1: Základní terminologie, metrologie (83 3001)
- ČSN EN ISO 12100-2 - Bezpečnost strojních zařízení - Základní pojmy, všeobecné zásady pro konstrukci - Část 2: Technické zásady (83 3001)